

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد
چابهار بیان داشت:

**توسعه پایدار
در گرو
حضور و مشارکت
جوامع محلی است**

صفحه ۵ را بخوانید

**سمینار تحلیلی بر
محیط کسب و
کار، تهدیدات و
فرصت‌های پیش
رو در منطقه آزاد
انزلی برگزار شد**

صفحه ۴ را بخوانید

**معاون اقتصادی و سرمایه‌گذاری
سازمان منطقه آزاد قشم خبر داد:**

**حذف جریمه تاخیر
تمدید مجوز
فعالیت‌های تولیدی
و صنعتی
در منطقه آزاد قشم**

صفحه ۸ را بخوانید

چرا تراز تجاری ایران منفی است؟

مناطق آزاد، راه رهایی اقتصاد ایران از هزارتوی بوروکراتیک

صفحه ۶ را بخوانید

برگزاری نشست شورای
اقتصاد خارجی ترکیه و سازمان منطقه آزاد ماکو:

نقش آفرینی منطقه آزاد
ماکو در ایجاد کریدور مطمئن
تجاری بین ایران و اروپا

هفته نامه
اقتصادی، اجتماعی

شماره دوم
دوشنبه ۱۶ مهرماه ۱۳۹۷
سال اول - ۵۰۰۰ تومان

صفحه ۵ را بخوانید

گفت‌وگو با حمیدرضا مومنی، مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم:

شفاف‌سازی راه برون‌رفت از فساد اداری

صفحه ۲ را بخوانید

مشاور رئیس‌جمهور و دبیر شورایی عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی:

مناطق آزاد دانش‌آموزان نخبه را بورسیه می‌کنند

این منطقه و سایر مناطق آزاد کشور ادامه پیدا کند. مرتضی بانک خطاب به دانش‌آموزان موفق این مدرسه گفت: شما نمونه موفق از جامعه پراستعداد استان سیستان و بلوچستان هستید که با یک سال تغییر در نظام آموزشی توانسته‌اید به ایران اعلام کنید که هستید، استعداد دارید و آینده‌سازان خوبی برای کشور محسوب می‌شوید. دبیر شورایی عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در پایان این مراسم مدیران سازمان منطقه آزاد چابهار خواست نسبت به تأسیس دبیرستان دخترانه این منطقه با همان ظرفیت‌ها و قابلیت‌های دبیرستان پسرانه اقدام نموده و با برنامه‌ریزی بلندمدت تا ظرف مدت ۵ سال این دبیرستان‌ها به یک مجموعه آموزشی بزرگ تبدیل شوند.

هم‌چنین حمایت تحصیلی و بورسیه برای پذیرفته‌شدگان دانشگاه‌های سراسری و راه‌اندازی صندوق دانش‌آموزان دانا و توانا برای پشتیبانی و حمایت اقشار کمتر برخوردار در دوران تحصیل توسط سازمان منطقه آزاد چابهار از جمله مواردی بود که در این نشست به تصویب رسید. لازم به ذکر است، مدرسه دانا و توانا در منطقه آزاد چابهار، با حمایت سازمان منطقه تاسیس و تحصیل دانش‌آموزانی که موفق به گذراندن آزمون ورودی شده‌اند، کاملاً رایگان است. مراسم تجلیل از پذیرفته‌شدگان کنکور سال ۹۷ دبیرستان دانا و توانا منطقه آزاد چابهار با حضور مرتضی بانک مشاور رئیس‌جمهور و دبیر شورایی عالی، علیرضا جعفری هرنندی معاون توسعه مدیریت، عبدالرحیم کردی مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار، بهرام میرزایی مدیر مدرسه دانا و توانا چابهار، هانی صباغان مدیر سلامت و ورزش، محمود منزوی‌زاده مشاور بین‌الملل و مدیرکل حوزه دبیر شورایی عالی و محمد ابزیدی مدیرکل آموزش دانشگاه صنعتی شریف در دبیرخانه شورایی عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی برگزار شد.

انسان سرشار از استعداد و خلاقیت است و این مهم‌ترین مزیت انسان بودن است. با خود بیاندیشیم که اگر انسان استعدادها و خلاقیت‌هایش شکوفا شود، دنیا چه تغییرات شگرفی را خواهد داشت؛ تغییری که ما را به خدا و آنچه که در هستی خلق شده نزدیک می‌کند. دبیر شورایی عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی ادامه داد: کشورهای دیگر آموزش آنها بر مبنای استعدادیابی است، توانسته‌اند بسیاری از الگوهای جدید توسعه و تحولات جهان را به وجود آورند. شما با کمترین امکانات و استعداد و علاقه‌ای که داشتید، توانسته‌اید بستری فراهم کنید که با دستان شما تبدیل به شکوفایی و خدمت‌رسانی به مردم استان سیستان و بلوچستان شوید.

مرتضی بانک از اقدام مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار به دلیل پایه‌ریزی دبیرستان دانا و توانا در این منطقه با وجود محرومیت‌های فراوان تقدیر کرد و گفت: امروز مشاهده می‌کنیم کار مهم و مثبتی در حوزه آموزش و پرورش و جریان استعدادیابی در مناطق آزاد کشور انجام شده است و این بخشی از وظیفه ما در راستای توسعه جوامع محلی است. هم‌چنین در این مراسم مشاور رئیس‌جمهور از خدمات رئیس دانشگاه بین‌المللی چابهار که ظرفیت فضای این دانشگاه را به فعالیت این دبیرستان اختصاص داده است، تشکر کرد. وی ابراز امیدواری کرد تلاش‌ها برای به ثمر رسیدن بیشتر فعالیت‌ها در آموزش و پرورش روند پرشتاب‌تری به خود بگیرد. مشاور رئیس‌جمهور در این مراسم به موفقیت ۲۴ نفر از دانش‌آموزان دبیرستان دانا و توانا در کنکور سراسری سال ۹۷ اشاره کرد و افزود: از صمیم قلب تبریک می‌گویم که از جمع ۳۰ نفر از عزیزانی که در این دبیرستان تحصیل کرده‌اند، ۲۴ نفر به دانشگاه‌های معتبر کشور راه پیدا کرده‌اند. وی افزود: امیدوارم این کار که در سال گذشته شروع شده با جدیت در

سازمان‌های مناطق آزاد از جریان استعدادیابی در حوزه‌های دانشجویی و دانش‌آموزی حمایت می‌کنند. مراسم تجلیل از پذیرفته‌شدگان کنکور سراسری سال ۹۷ دبیرستان دانا و توانا منطقه آزاد چابهار با حضور مرتضی بانک مشاور رئیس‌جمهور و دبیر شورایی عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و عبدالرحیم کردی مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار در تهران برگزار شد. تعدادی از پذیرفته‌شدگان کنکور سال ۹۷ دبیرستان دانا و توانا منطقه آزاد چابهار برگزار شد، این جمع را پر افتخار توصیف کرد و گفت: امروز برای من و همکارانم روز پرافتخاری است که در خدمت جوانان بااستعداد و بی‌زبای چابهار هستیم.

مرتضی بانک افزود: با کمک هم می‌توانیم برای شکوفایی استعدادهایی که در درون فرد هر جامعه است، حجم عظیمی از خلاقیت، رشد، استعداد، هم‌افزایی و افزایش علمی فرهنگی و اجتماعی را در کشور شاهد باشیم. متأسفانه با وجود استعدادهای فراوانی که در این سرزمین وجود دارد هنوز شرایط کافی و لازم برای شکوفایی این استعدادها فراهم نشده است. وی استفاده از مبنای استعدادیابی در سیستم آموزش و پرورش کشور را مهم عنوان کرد و گفت: اگر سیستم آموزش و پرورش ما روزی بر مبنای استعدادیابی و شکوفایی خلاقیت طراحی و برنامه‌ریزی شود، تک‌تک این انسان‌ها که در درون هر یک دنیایی از اندیشه، تفکر و استعداد نهفته است، آنچنان برای خدمت به جامعه بسیج می‌شوند و شرایط متفاوتی برای جامعه ایجاد می‌کنند که این استعدادها می‌توانند مسیر پر سنخ‌ساز رفاقتی علمی و پژوهشی را کنار بزنند و از بسیاری از کشورهای پیشی بگیرند و امکانات و ارزش‌های فراوانی را بیش از امروز به وجود آورند.

مشاور رئیس‌جمهور تغییر در سبک و شیوه‌های نظام آموزشی را در کشف استعدادهای نهفته موثر خواند و افزود: تغییر نظام آموزشی در کشور منجر به یافتن استعدادها و شکوفایی آنها می‌شود. شما تعداد محدودی از این استعدادها هستید که در شرایط محدود شکوفا شده‌اید تا به مردم ایران و دانش‌آموزان کمتر برخوردار استان سیستان و بلوچستان پیام دهید که با کمترین امکانات می‌توان استعدادهای فراوانی را شکوفا کرد.

مرتضی بانک گفت: اگر جریان استعدادیابی در کشور به حرکت درآید، هیچ چیز جلوی پیشرفت کشور نخواهد بود و فرزند فرزندان شما به شما که پایه‌گذاران این جریان آموزشی هستید افتخار می‌کنند. وی وجود استعداد و خلاقیت را مهم‌ترین مزیت انسان برشمرد و افزود:

سرمقاله

حسین مرادی
سر دبیر

جوامع محلی، سرشار از پتانسیل

مشارکت مردم در پیشرفت و شکوفایی در مناطق مختلف یکی از مهم‌ترین فاکتورهای توسعه در جای‌جای دنیا محسوب می‌شود و روش مشارکتی و استفاده از ظرفیت‌های جوامع محلی در حال حاضر نقش بسیار بسزایی در شکوفایی اقتصادی نقاط مختلف جهان دارد.

مناطق آزاد ایران با عنایت به محل قرارگیری که عمدتاً در مناطق مرزی و کم‌بهره می‌باشند، پتانسیل بزرگ و نهفته‌ای به نام جوامع محلی دارند که شاید با گذشت بیش از دو دهه از شکل‌گیری این مناطق هنوز هم به صورت بکر و کمتر توجه شده باقی مانده‌اند.

بی‌شک یکی از مهم‌ترین مأموریت‌های مناطق آزاد کشور، توسعه محلی در ابعاد فرهنگی، آموزشی و اجتماعی از کنار توسعه اقتصادی و زیربنایی محسوب می‌شود؛ از دیدگاه کارشناسان هر چه میزان مشارکت جوامع محلی در توسعه این مناطق بیشتر باشد، میزان همکاری و پایداری در تمامی حوزه‌ها در مسیر شکوفایی مناطق پررنگ‌تر و تأثیرگذارتر می‌تواند باشد.

به طور قطع با تربیت نیروی انسانی متخصص از جنس جوامع محلی، به مدلی پویاتر می‌توانیم برسیم که مسلماً در درازمدت تأثیر مثبت‌تری به نسبت استفاده از نیروی انسانی غیربومی خواهد داشت. تربیت و ایجاد بسترهای لایه‌های مختلف مناطق از پتانسیل جوامع محلی بیشتر بهره ببریم، نیاز خود را به تجربه کردن‌های گوناگون در رسیدن به راهکارهای توسعه محلی و منطقه‌ای کمتر و کمتر خواهیم کرد.

امروزه مدل توسعه در دنیا بر پایه بهره‌وری بیشتر از تجربیات گذشته در رسیدن به اهداف بزرگ آینده است، پس چه بهتر که ما با کمک، تربیت و ایجاد بسترهای آموزشی، هرچه بیشتر در مسیر آموزش نیروهای انسانی بومی در مناطق آزاد برای رسیدن به توسعه بهره ببریم. به طور حتم دبیرستان دانا و توانا منطقه آزاد چابهار نمونه‌ای پایلوت در این مسیر پرظرفیت در تمامی مناطق آزاد با توجه به وجود جمعیت بومی جوان و با استعداد در هر یک از این مناطق کشور است.

عکس: اقتصادنیوز - اکبر آزاد مناطق - سنجش تجاری

گفت‌وگو با حمیدرضا مومنی، مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم:

شفاف‌سازی، راه برون‌رفت از فساد اداری

گفت و گو:
مرضیه حسینی

عکس: اختصاصی اخبار آزاد مناطق - سپهر مرادی

منطقه آزاد قشم یکی از مناطق آزاد فعال در حوزه‌های تجاری، صنعتی و تولیدی در کشور محسوب می‌شود. پتانسیل‌های بیشمار گردشگری و همچنین بهره‌وری از ظرفیت‌های صنعت دریامحور هم از دیگر مزیت‌های این منطقه آزاد به حساب می‌آید. بی‌شک مشکلات و مصوبات و ارگان‌های سرزمین اصلی در مسیر توسعه مناطق آزاد صورت می‌پذیرد، بزرگترین سد در مسیر توسعه این مناطق خصوصا منطقه آزاد قشم است. بی‌تردید برای توسعه منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای هیچ جایگزینی مستحکم‌تر و مهم‌تر از مناطق آزاد با تجربه بیش از ۲۰ و اندی سال در کشور را با توجه به مشکلات پیش رو و نیز تحریم‌های یکجانبه آمریکا نداریم؛ از این رو گفت‌وگویی متفاوت با سراندار سازمان منطقه آزاد قشم جناب آقای مهندس مومنی رئیس هیات مدیره و مدیرعامل این سازمان درخصوص مشکلات و مسیرهای برون‌رفت از این تنگناها با بهره از ظرفیت‌های مناطق آزاد داشتیم که در ذیل می‌خوانید.

■ عمده دستاوردهای شش ماهه اول سال ۹۷ سازمان منطقه آزاد قشم چه موضوعاتی بوده است؟

در سال گذشته کارهای مهمی را پیش برده بودیم که باید پیگیری می‌شدند؛ عمده فعالیت‌هایی که در سال ۹۷ انجام شده‌اند در حوزه عمرانی و در ادامه کارهای قبلی سازمان بود؛ چند پروژه جدید تعریف کرده‌ایم، از جمله اتوبان دسترسی به ساحل جنوب جزیره که مراحل نهایی مناقصه این پروژه در حال طی شدن است. در حوزه کمپ‌ها در قشم چند پروژه جدید ساخت کمپ را در حال اجرا داریم. در پروژه‌های اساسی که می‌تواند در حوزه اقتصادی تاثیر زیادی داشته باشد، موضوع توافقی است که با سرمایه‌گذاران کشور چین داشته‌ایم، باتوجه به مذاکرات انجام شده، شرکت دراگون قرار است یک مجتمع پتروشیمی در جزیره با سرمایه‌گذاری ۷،۴ میلیارد دلار ایجاد کند که فاز اول این پروژه با سرمایه‌گذاری ۱،۸ میلیارد دلار اجرا می‌گردد. چند مشکل در اجرای این پروژه وجود داشت که با همراهی وزارت معتمدت نفت این موضوعات حل شده است. سفری با جناب آقای بانک، دبیر شورایی عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به چین داشتیم که مذاکرات بسیار خوبی در طی آن انجام گردید؛ با شرکت دراگون که جزء شرکت‌های بسیار قوی خصوصا از منظر اقتصادی و سرمایه‌گذاری است و دولت چین هم روی این مجموعه نظر بسیار مثبتی دارد، توافق شد که پروژه‌های دیگری هم در حوزه هوانوردی، ساخت و ساز شهرک، راه و بندر انجام دهد و به زودی گروه کارشناسی این شرکت به ایران سفر خواهند کرد و مذاکرات نهایی صورت می‌پذیرد و انشالله دستاوردهای خوبی هم در حوزه کلان اقتصاد منطقه آزاد قشم داشته باشد.

همچنین سازمان اقدامات بسیار خوب و موثقی را در حوزه شیلات انجام داده است، ۱۷۰۰ هکتار زمین در حوزه شیلات در حال واگذاری می‌باشد تا سرمایه‌گذاران در بخش پرورش میگو در جزیره شروع به فعالیت کنند. در حوزه پرورش ماهی در قفس در حدود ۱۰ هزار تن قرارداد به امضاء رسیده که به واسطه مشکلاتی که به دلیل نوسانات ارزی در کشور به وجود آمد، کار به کندی در حال پیشرفت است، البته فعالین این بخش هم حق دارند، چراکه درخصوص نرخ ارز خیلی تکلیف مشخصی ندارند، ولی توافقاتی با بنیاد مستضعفان و بانک حکمت داشته‌ایم که ۱۰ هزار تن ماهی قفس را سرمایه‌گذاری کنند؛ صحبت‌های مقدماتی با آقای سعیدی کیا و جناب آقای اصغرزاده مدیرعامل بانک حکمت انجام شده و به زودی نشستی با این عزیزان خواهیم داشت تا موضوع توافق‌نامه را به صورت جدی پیش ببریم، اما در مجموع عمده فعالیت‌هایی را که در جزیره در حال پیگیری هستیم مربوط به پروژه‌های سال ۹۵ و ۹۶ است که هنوز تمام نشده و با جدیت در حال تلاش برای اتمام این پروژه‌ها هستیم. در حوزه راه، اتوبان درگهان به لافت و درگهان به فرودگاه را در حال اجرا داریم، فاز اول این اتوبان تا یک ماه دیگر آسفالت‌ریزی خواهد شد. درخصوص فرودگاه، تکنیکال بلاک و برج مراقبت در مرحله نهایی شدن است و تجهیزات اصلی در حال خرید و نصب می‌باشد تا انشالله به زودی آماده تحویل شود. همچنین در حوزه بندری مشکلی وجود داشت که در حال مذاکره برای رفع این مسئله هستیم.

■ در طول چند ماه گذشته نوسات ارزی، مشکلات بسیار بزرگی را برای فعالین اقتصادی در منطقه ایجاد کرده است؛ سازمان در جهت کمک به آنان چه گام‌هایی را برداشته است؟

به واقع درخصوص این مشکل ما کاری نمی‌توانیم انجام دهیم؛ دولت یک نظام ارزی را برای تامین کالاهای اساسی با نرخ ۴۲۰۰ تومان تعریف کرده است، یک بازار ارز ثانویه هم برای مواد اولیه و قطعات یدکی داریم که دولت باتوجه به نیاز کشور اعلام کرده و بخش سوم بازار آزاد است؛ باید تلاش کنیم آن بخش‌هایی که در قشم به هر یک از این دو بازار ارز دولتی و بازار ثانویه مربوط می‌شوند در حد توان سازمان کمک به فعالین اقتصادی شود؛ جلساتی هم با بانک مرکزی درخصوص رفع موانع برای تخصیص ارز به واحدهای تولیدی مناطق آزاد داشته‌ایم که قول همکاری در این مورد داده شده است.

■ فعالین اقتصادی درمورد موضوع ثبت سفارش نگرانی‌هایی داشته‌اند؛ درخصوص رفع این نگرانی در مسیر تولید، سازمان چه اقداماتی را انجام داده است؟

واحدهای تولیدی درخصوص بحث ثبت سفارش هم مشکلاتی داشته‌اند که به عمده‌ال این مشکل حل شده، بیشتر نگرانی حوزه اقتصاد در قشم موضوع ثبت است، عمده فعالیت در جزیره به حوزه تجارت برمی‌گردد، بالطبع به دلیل عدم ثبات در بازار ارز در حال فعالیت هستند ولی قطعا به اندازه سال گذشته نیست؛ هم‌اکنون در حال برنامه‌ریزی هستیم تا بتوانیم از طریق مراجع ذی‌ربط مشکلات تجار را به حداقل برسانیم و به گونه‌ای عمل کنیم تا با چالش جدی روبه‌رو نشوند.

■ دیدگاه شما در خصوص ثبت سفارش در مناطق آزاد چیست؟

به عقیده بنده وجود ثبت سفارش در مناطق آزاد الزامی نداشت، اما پیشنهاد من این بود که در ثبت سفارش دو شرط بگذاریم؛ اول اینکه باتوجه به سوابقی که در قشم داریم ببینیم چه کالاهایی وارد شود؛ در قشم لوازم بهداشتی، آرایشی، کیف و کفش، پوشاک و لوازم خانگی داریم، مثلا اینها می‌شود ۲۰۰ قلم، روی کاغذ بیاریم و اعلام کنیم فقط این کالاها وارد قشم شود و دوم اینکه این کالاها تا چه سقفی وارد شود؛ ما عملکرد ۵ ساله را اعلام کنیم و بگوییم حالا ۱۰۰، ۲۰۰ و یا ۳۰۰ میلیون دلار این کالاها وارد جزیره شده است، حالا اعلام شود برای شش ماهه اول این عدد را اختصاص دهیم؛ اگر عملکرد مانند قبل بود برای شش ماه دوم هم این میزان را تخصیص دهیم؛ اما این پیشنهاد اجرایی نشد. در مناطق آزاد، سازمان‌ها به فعالین اقتصادی ارز نمی‌دهند، تاجر از بازار آزاد ارز را تامین کرده و کالا را وارد می‌کند و خود تشخیص می‌دهد که اگر صرفه و توجیه اقتصادی نداشته باشد، قطعا به این فرایند ادامه نخواهد داد.

■ عمده برنامه‌های سازمان منطقه آزاد قشم باتوجه به ظرفیت‌های بسیار زیادی که در بخش و توسعه اقتصاد دریامحور دارد، چیست؟

درخصوص استفاده از ظرفیت دریا، یک واقعیت در کل کشور وجود دارد و آن هم عدم استفاده جدی از این نعمت خدادادی است. در بحث اقتصاد دریامحور، مقام معظم رهبری هم بر این موضوع تاکید داشته‌اند که باید از مزیت‌هایی که دریا برای کشور دارد، به صورت حداکثری استفاده شود که بالطبع سازمان منطقه آزاد قشم هم برنامه‌ریزی‌هایی برای این بخش انجام داده است؛ البته لازم به تاکید است که نمی‌توانیم بگوییم در این بخش صرفا در یک حوزه فعالیت داریم، چراکه به عنوان مثال به بحث گردشگری دریایی به صورت جدی پرداخته نشده و یا صنعت دریایی که باز هم به آن توجه نشده و یا حوزه استفاده از مزیت‌های دریا در تولید ماهی خیلی جدی گرفته نشده است که ما

می‌باشند و ما توانستیم با برنامه‌ریزی‌هایی که در این بخش انجام دادیم، صرفا هدفگذاری خرید برای مسافران را به گردشگری و شب اقامت در جزیره بدل کنیم.

■ بزرگترین مشکل و ابهامات را در جذب سرمایه‌گذاری خارجی در کشور و منطقه چه موضوعاتی می‌دانید؟

از دیدگاه من افرادی که درخصوص جذب سرمایه‌گذاری خارجی صحبت می‌کنند و شعار می‌دهند، یا اطلاعات کامل ندارند و یا متخصص نیستند. موضوع جذب سرمایه‌گذاری خارجی پیش‌شرط‌های لازمی دارد، از جمله ضمانت سرمایه‌گذاری، امنیت سرمایه‌گذاری، بانک بین‌المللی، شرکت بیمه بین‌المللی و موضوعات دیگر؛ حال باید دید ما کدام یک از این موضوعات را می‌توانیم برای سرمایه‌گذار خارجی فراهم نماییم؛ اگر در منطقه یک نقطه‌ای می‌شود دبی و بیشترین میزان جذب سرمایه‌گذاری خارجی را می‌تواند در خود داشته باشد، لازم است بررسی کنیم و به خوبی ببینیم که آنها در منطقه آزاد جبل‌علی چه کاری کرده‌اند. در جبل‌علی ظرف ۲۴ ساعت مجوز به همراه همه زیرساخت‌ها تحویل داده می‌شود؛ کارگر، زمین، امکانات ارتباطی مثل اینترنت و غیره را در اختیار سرمایه‌گذار می‌گذارند و بهترین شرایط کسب و کار و بیزنس را برای فعال اقتصادی فراهم می‌نمایند. حال اینکه ما شعار بدهیم که چرا در مناطق آزاد ایران این اتفاقات نمی‌افتد، باید گفت مناطق آزاد هم متأثر از سرزمین اصلی است؛ در حال حاضر در قشم نرخ بیکاری ۶ درصد است، یک شهر در کشور را به بنده اعلام کنید که نرخ بیکاری در آن این رقم باشد، یا جایی پیدا کنید که مهاجرت معکوس داشته باشد، در حالی که مردم قشم در حال بازگشت به جزیره هستند؛ اینها تماما نتیجه تلاش‌های شبانه‌روزی همه دست‌اندرکاران کل جزیره است.

آن مسائل و مواردی که در حوزه جذب سرمایه‌گذاری مرتبط با سازمان است را با همه مشکلات در حال پیشبرد هستیم، یکی از منابع درآمدی منطقه، فروش زمین بود که ما به هیچ عنوان این سیاست را قبول نداریم، ولی قبول بفرمایید که نمی‌شود این سیاست را ظرف یک سال تغییر داد، تا زمانی که نتوانیم منابع درآمدی جدید تعریف نماییم، نمی‌توانیم این سیاست را تغییر دهیم. در سال ۱۳۹۶ مصوب کردیم که یک هزار میلیارد تومان زمین به فروش برسد، اما تنها توانستیم ۲۲ میلیارد پول دریافت کنیم.

دو رویکرد می‌توانیم در این شرایط تعریف کنیم، یا دست روی دست بگذاریم و بگوییم نمی‌توانیم کار کنیم و یا اینکه بگوییم که به هر قیمتی که هست باید پروژه‌ها را به اتمام برسانیم و راه‌اندازی کنیم. در حال حاضر دو پروژه راه‌سازی در قشم داریم، یکی اتوبان فرودگاه تا باسعیدو، دوم ساحل جنوبی جزیره؛ بنده به شما تضمین می‌دهم که با اتمام این پروژه‌ها تا بیست سال دیگر نیاز نیست در حوزه راه هیچ کار دیگری انجام شود و همین دو پروژه کافیت؛ ما با نگاه بیست سال آینده در حال برنامه‌ریزی هستیم، اما متأسفانه مدیران قبلی این کار را برای ما انجام ندادند.

من از شما می‌خواهم به این موضوع توجه داشته باشید؛ در پاسخ به این سوال که می‌گوییم چرا سرمایه‌گذاری خارجی صورت نمی‌پذیرد؟ اگر همین امروز سرمایه‌گذار خارجی ورود کند و اعلام نماید که می‌خواهد یک واحد تولیدی راه‌اندازی کند که برای منطقه مزیت و ارزش افزوده بسیار زیادی دارد و همه هزینه‌های کار را هم به سازمان پرداخت می‌کند، اما اگر همه چیز از جمله زمین و مجوزها هم آماده باشد، سرمایه‌گذار باید برق واحد تولیدی خود را تامین کند که در این مرحله اداره برق اعلام می‌کند که نمی‌توانیم برق اختصاص دهیم چون توان تامین آن را نداریم؛ حال بنده به عنوان مدیرعامل باید چه کار کنم؟ تابستان امسال

برای تمامی این موارد برنامه‌ریزی‌های لازم را انجام داده و حتی با سرمایه‌گذارانی در این خصوص نشست و مذاکراتی داشته‌ایم و فراخوان‌هایی جهت جذب سرمایه‌گذار در این مورد داده شده است؛ ولی شرایط موجود به دلیل این که تثبیت نشده، کمی برای سرمایه‌گذاران ابهام ایجاد می‌کند و لازم است در این مسیر کمی با حوصله حرکت کنیم؛ اما در حوزه تولید، کارهای زیادی انجام داده‌ایم و به صورت جدی با توجه به وجود دو کشور در همسایگی قشم در حوزه گردشگری دریایی برنامه‌ریزی‌هایی صورت پذیرفته است و امیدوار هستیم تا پایان سال اتفاقات بسیار خوبی در این خصوص در جزیره رخ دهد.

■ در رابطه با تقویت بخش گردشگری در جزیره قشم، سازمان چه برنامه‌ها و اهدافی را پیگیری می‌کند؟

یکی از محورهای توسعه در جزیره قشم، بحث گردشگری در کنار صنعت، شیلات، کشاورزی و نفت و گاز پتروشیمی می‌باشد که بی‌شک یکی از مزیت‌های ویژه منطقه آزاد قشم بهره بردن از ظرفیت‌های بخش گردشگری است. در حال حاضر با توجه به اتفاقات و مشکلات اقتصادی پیش آمده، قابل پیش‌بینی است که در حوزه گردشگری خارج از کشور اقبالی نداشته باشیم و بالطبع رویکرد گردشگری به داخل کشور باز خواهد گشت؛ ما سند گردشگری در قشم را تکمیل کرده‌ایم و باتوجه به برنامه و اهدافی که در نظر داریم، در این مسیر در حال پیشرفت هستیم. سازمان منطقه آزاد در حوزه گردشگری مجری نیست، ما باید بخش‌ها و برنامه‌های مختلف را تدوین کرده و سپس مشخص کنیم که این برنامه توسط چه مجموعه‌هایی اجرا شود. در حال حاضر مجموعه‌ای به عنوان جامعه فعالین اقتصادی منطقه آزاد قشم ایجاد شده است و در حدود یک سال است که کار در حوزه‌های بازار، تجارت و گردشگری را به این مجموعه واگذار نموده‌ایم و این امور هم به خوبی در حال پیشرفت می‌باشد و بسیار علاقه‌مند هستیم که ماموریت‌های دیگر سازمان را به این بخش واگذار نماییم. محور اصلی سازمان بحث گردشگری است، اما مشکلی که در قشم وجود دارد بحث ورود مسافر است تا گردشگر؛ مسافران برای سازمان هزینه‌بر هستند ولی گردشگر هزینه می‌کند، این دقیقا تفاوت قشم و کیش است؛ بیشتر حجم ورودی به کیش گردشگر است، ولی بیشترین حجم ورودی به قشم را مسافر تشکیل می‌دهند.

موضوع دوم، بحث گران تمام شدن مسافرت به قشم می‌باشد که بخش اعظم این هزینه هم در حمل و نقل صرف می‌شود؛ سازمان تنها با ایجاد ایرلاین می‌تواند در این خصوص نقش ایفا کرده و هزینه‌های سفر به قشم را پایین بیاورد. در حال حاضر شرکت ایرلاین سازمان منطقه آزاد قشم به ثبت رسیده و در حال پیش برد کارها هستیم و قطعا ظرف چند ماه آینده در این خصوص اخبار خوبی برای مردم کشور خواهیم داشت؛ این اقدام در حوزه مدیریت هزینه‌کرد سفر بوده که توسط سازمان انجام شده است و همچنین در کنار این کار، در حال برنامه‌ریزی برای حمل و نقل ترکیبی زمینی و دریایی برای مسافران به قشم هستیم. با برنامه‌ریزی‌هایی که در حوزه گردشگری داشتیم، موفق شدیم که شب اقامت مسافران را در قشم را به چهار شب برسانیم که این آمار در کشور واقعا بی‌نظیر است؛ پیش از این واقعا به هیچ عنوان شب اقامت برای مسافران نداشتیم، به طوری که مسافر صبح به قشم می‌آمد، خرید می‌کرد و برای اینکه خریدش اقتصادی شود، شب برمی‌گشت.

در آخرین ارزیابی که به واسطه طراحی فرم‌های نظرسنجی از مسافران داشتیم، به این نتیجه رسیدیم که حوزه‌های گردشگری در قشم برای مسافران بسیار بااهمیت شده است و مسافران علاقه‌مند به استفاده از این جاذبه‌ها

در روزهای مختلف روزی ۴ساعت قطعی برق در منطقه داشتیم، حال تصور کنید یک سرمایه‌گذار خارجی به منطقه آمده و در حال مذاکره با او هستید که در همان هنگام برق قطع می‌شود، قطعاً آن سرمایه‌گذار خواهد گفت که با چنین امکانات و شرایطی از من دعوت کرده‌اید که سرمایه‌ام را اینجا آورده و کارخانه احداث کنم؟! باید چشم‌مان را روی واقعیت‌ها باز کنیم، اشخاصی که آرمانی و رویایی صحبت می‌کنند، خوب است که بدانند حقیقت اینگونه نیست؛ این افراد یا کشور را نمی‌شناسند یا کارشان را به درستی بلد نیستند؛ اصلاً این افراد به موضوعاتی که در تخصص‌شان نیست، نباید ورود کنند.

در مناطق آزاد خصوصاً قشم، چالش‌ها بسیار جدی وجود دارد؛موضوع چند مدیریتی یکی دیگر از مشکلات بزرگ در منطقه است، به طوری که بعضاً شاهد هستیم مجموعه‌ها، نهادها و ارگان‌های دیگر خارج از منطقه آزاد اقدام به فروش اراضی درون منطقه می‌کنند و وقتی یا ممانعت و اعتراض ما مواجه می‌شوند، سازمان را متهم به تخلف می‌کنند! در صورتی که این تخلف به وضوح از جانب آنان صورت پذیرفته است؛ چراکه حیظه وظایف مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کاملاً مشخص و روشن است، اگر شما بخواهید در جبل‌علی سرمایه‌گذاری کنید، تنها یک نفر است که تصمیم می‌گیرد، ولی اینجا ده‌ها نفر برای منطقه تصمیم‌گیری می‌کنند و ما مجبور به پاسخ به این افراد هستیم. قطعاً این روش و راهکار اداره مناطق آزاد نیست؛ اصلاً با این رویکرد موازی‌کاری نمی‌شود مناطق آزاد را مدیریت کرد.

مخالفین و منتقدین دائماً یک جمله را تکرار می‌کنند و آن این است که در مناطق آزاد صادرات انجام نمی‌شود و صرفاً واردات صورت می‌گیرد؛ این صحبت در حالی است باید ببینیم آمار کلی صادرات کشور چه میزان است، مجدداً تاکید می‌کنم که بسیاری از مسائل در مناطق آزاد متأثر از شرایط و مسائل سرزمین اصلی است، وقتی صادرات در کشور به میزان کمی صورت می‌گیرد، بی‌تردید مناطق آزاد نمی‌توانند مجزّه‌گر باشند؛ بنابراین این موضوع به صنعت و اقتصاد کلان کشور مربوط می‌شود و نمی‌توان صرفاً مناطق آزاد را متهم به واردات کرد. اگر می‌خواهند که مناطق آزاد به واقع آزاد کار کنند، پس این قوانین دست و پاگیر را که در مسیر حرکت فعالین اقتصادی در این مناطق تصویب می‌کنند، چیست؟!

■ با توجه به مشکلاتی که فرمودید، بیشتر موازی‌کاری‌ها و یا ارگان‌هایی که در مسیر توسعه مناطق آزاد مزاحمت ایجاد می‌کنند چه مجموعه‌هایی هستند؟

به نظر من همه سازمان‌ها، هر که کسی بتواند قطعاً به شکلی سنگی در مقابل پای ما در مناطق آزاد می‌گذارد، به واقع خیلی از موضوعات از دست ما خارج است.

■ عمده اقدامات سازمان در توسعه جوامع محلی خصوصاً بهبود اقتصاد بومیان منطقه چه بوده است؟

در پاسخ به این سوال من نمونه‌ای را برای شما مثال می‌زنم؛ یک نفر از بومیان به سازمان مراجعه کرده بود و از مدیران مربوطه درخواست داشت که از طریق سازمان به یکی از بانک‌های عامل برای دریافت ۱۰میلیون وام معرفی شود. همکاران ما با ایشان صحبت کرده، توانایی و ظرفیت‌های وی شناسایی نموده و باتوجه به توانمندی شخص در حوزه صنایع دستی، او را راهنمایی کردند، مجوزهای لازم را برای شروع کار او صادر نمودند و این فرد یک مجموعه را با کمک چند نفر از اهالی روستای خود در قشم راه‌اندازی و شروع به کار کرد. با پشتکار و علاقه‌ای در این افراد وجود داشت، به لطف خداوند به سرعت پیشرفت کرده و به موفقیت‌های چشمگیری دست پیدا کردند، تا جایی که فقط در طول ۲۰روز تعطیلات نوروز امسال، بالغ بر ۲۵۰میلیون تومان صنایع دستی تولیدی خود و همکاری‌شان برای مسافران نوروزی جزیره به فروش رسید. این اتفاق در ابتدا با همت خود شخص و سپس با راهنمایی و حمایت سازمان رقم خورد که امروز شاهد هستیم نه تنها دیگر نیازی به وام و کمک کمیته امداد ندارد، بلکه برای توسعه کار خود مجبور به جذب نیرو از شهرهای نزدیک به قشم ازجمله بندرعباس است و یکی از کارآفرینان فعال منطقه محسوب می‌شود.

همچنین لازم به ذکر است، در روستاهایی که کاشانه‌های مهمان ایجاد شده است، اصلاً بیکاری نمی‌بینید.

■ با توجه به ایجاد پروژه پنجره واحد در دبیرخانه شورایعالی مناطق آزاد، سازمان منطقه آزاد قشم در این مسیر چه کارهایی را انجام داده است؟

پیش از شروع این کار در دبیرخانه، ما در قشم این کار را آغاز کرده بودیم؛ در حال حاضر تعدادی از واحدهای سازمان کارشان به اتمام رسیده و واحدهای پرتردد که مخاطب زیاد داشتند را در اولویت قرار داده‌ایم، ازجمله املاک و مستغلات، شهرسازی، حوزه صدور پروانه و غیره. این موضوع را به جد در حال پیشبرد هستیم، شرکت نامورا یک مطالعه‌ای را برای طرح جامع منطقه انجام داده، ما از این شرکت خواستیم که دیدگاه‌شان را نسبت آسیب‌های جدی مناطق آزاد داخل کشور اعلام کنند؛ نامورا پس از بررسی پاسخ داد که اولویت مشکلاتی که شما در کشور دارید حول محور چند موضوع است: یک، نبود پنجره واحد که خلاء این موضوع باعث سردرگم شدن سرمایه‌گذار می‌شود، دوم، نبودن زیرساخت‌ها است؛ بسیاری از پروژه‌ها به دلیل نبود زیرساخت با مشکل و یا حتی تاخیر آماده می‌شوند، به عنوان مثال پروژه الماس در شهر قشم یک سال و نیم صرفاً به دلیل قیمت برق به تاخیر افتاد، زیرا

گفت و گو

دولت نمی‌خواست که در این پروژه ورود کند، ما اعلام کردیم که این پروژه را به سازمان منطقه آزاد قشم تفویض اختیار کنید تا ظرف مدت ۳سال این پل را به اتمام برسانیم، اما در حدود ۳سال است که پیگیر این موضوع هستیم ولی اتفاق مثبتی رخ نداده است، به واقع این پل، پروژه عجیب و سختی نیست؛ ترک‌ها سومین پل دریایی خود را به بهره‌برداری رساندند، این پروژه برای سال ۵۴ است، خیلی بد است که یک پروژه ۴۴سال طول بکشد. زمانی که ما درمورد این پروژه با چینی‌ها صحبت کردیم، آنها متعجب شدند، چراکه فقط یکی از پل‌های دریایی که اجرا کرده‌اند ۴۵کیلومتر است!

در اینجا باز هم تاکید می‌کنم که این مشکل از سوی سازمان نیست، نمی‌شود برای یک موضوع چند ده نفر تصمیم بگیرند. بنده خدمت آقای رئیس‌جمهور هم عرض کردم که مسئولیت این پروژه را به ما محول کنید و ما تمامی موانع و مشکلات را مرتفع کرده و کار را به اتمام می‌رسانیم، زیرا اصرار داریم که این پل احداث شود، مشروط به اینکه برگردیم به اصل توجیه اقتصادی پروژه، چراکه اگر در جزیره ۱۵میلیون تن بار برای این پل تولید نشود، اصلاً صلاح نیست که پل خلیج فارس ساخته شود زیرا اقتصادی نیست؛ به هیچ عنوان به صورت تردد مسافری و خودرویی این پروژه توجیه ندارد، بنابراین موفقیت این پروژه در یک راهکار است: پل به علاوه فولاد. اگر این دو را با هم دنبال کنیم، می‌توانیم امیدوارم باشیم؛ اما در هر صورت در حال حاضر سازمان پیگیر این موضوع است.

■ اتوبان خلیج فارس از درگهان به فرودگاه تا کی به بهره برداری خواهد رسید؟

فاز اول پروژه که در حدود ۹کیلومتر است، در حال آسفالت‌ریزی می‌باشد؛ فاز دوم را هم انشالله تا نوروز به بهره‌برداری خواهیم رساند؛ کمی مشکلات تامین منابع وجود دارد که در حال برنامه‌ریزی برای حل این مشکل هستیم، در واقع پروژه مشکل عملیاتی ندارد، یکی از مسائل مهم این است که پیمانکار اعلام کرده که قیمت قیر پنج برابر شده است، مشکل اینجاست که ما نمی‌توانیم قانوناً ۵درصد افزایش قیمت داشته باشیم، که حتی اگر این امکان هم باشد مشکل پیمانکار با توجه به نوسانات قیمت حل شدنی نیست. در اینجا باید چه کار کرد؟ چراکه اگر پرداخت مازاد داشته باشیم، باید به مراجع در این خصوص پاسخگو باشیم که به چه دلیل این کار را کرده‌ایم و اگر پرداخت نداشته باشیم، پروژه می‌خوابد و سرمایه‌گذاری که تاکنون انجام شده بلااستفاده می‌ماند.

در حقیقت یکسری مشکلات این چنینی وجود دارد که واقعا دست ما نیست و فقط انسان تاسف می‌خورد می‌بیند که برخی افراد درگیر کار نبوده و کارشناس هم نیستند، پس چرا اظهارنظر می‌کنند! در کشور به اندازه کافی مشکلات داریم و متأسفانه خودمان هم برای خودمان چالش ایجاد می‌کنیم.

■ با توجه به قانون عدم استفاده از بازنشستگان، وضعیت در سازمان منطقه آزاد قشم چگونه است و آیا این قانون در سازمان اجرا می‌شود؟

در حدود کمتر از ۱۰نفر در سازمان منطقه آزاد قشم حضور دارند که شامل این قانون می‌شوند و بیشتر مشاورین سازمان هستند؛ به همه دوستان هم ابلاغ کرده‌ایم که تا قبل از زمان اعلامی مصوبه دولت با این عزیزان دیگر همکاری نخواهیم کرد و صددرصد مکلف به اجرای این قانون هستیم.

■ دیدگاه شما درخصوص مشکلاتی که در حوزه کلان اقتصاد کشور داریم، چیست و به عقیده

جنابعالی نقش مناطق آزاد در این شرایط در جهت برون‌رفت از مشکلات اقتصادی کلان کشور چیست؟

مناطق آزاد جزئی از کل هستند، اینکه فکر کنیم که مناطق آزاد تصمیم می‌سازند، تصمیم می‌گیرند و خودشان هم مصوب می‌کنند به هیچ عنوان چنین نیست؛ باید بدانیم که مناطق آزاد هم تابع اتفاقاتی است که در کل کشور رخ می‌دهد، چه در حوزه داخلی و چه در حوزه خارجی.

اعتقاد بنده درخصوص بحران‌هایی که در اقتصاد داریم این است که خیلی از اتفاقات را خودمان به وجود می‌آوریم، چراکه این مسائل خیلی بزرگ و لاینحل نیستند. اجازه دهید مثالی برای شما بیاورم؛ نرخ ارز در بازار سوم یا به اصطلاح بازار آزاد شامل درصدی حدود زیر ۵درصد از کل ارز کشور است؛ حال نکته اینجاست که چه اتفاقی می‌افتاد که کل مجموعه ۹۵درصدی نظام ارزی ما متأثر از آن ۵درصد نرخ بازار ارز آزاد می‌شود! چقدر آن ۵درصد قدرت دارد که می‌تواند این ۹۵درصد را تحت الشعاع قرار دهد؟ یک ارز دولتی ۴۲۰۰تومانی داریم و یک ارز ثانویه بر پایه عرضه و تقاضا که آن هم متأثر از ارز دولتی است؛ چرا آنها این تغییرات را در خود ندارند؟! به نظر من علت این مشکلات را باید در خودمان جستجو کنیم، باید در بی‌تدبیری‌هایی که در حال انجام است پیدا کنیم، اینکه بخواهیم بگویم در آینده چه اتفاقی خواهد افتاد، بستگی به رویکردهای ما دارد، ما باید اول قبول کنیم که بیمار هستیم، پس باید پیش پزشکی برویم که بتواند این بیماری را علاج کند و دوم اینکه باید دکتر خوبی برای علاج بیماری خودمان انتخاب کنیم و سوم اینکه اگر رقتیم دکتر به حرف‌های دکتر به خوبی عمل کنیم؛ اگر بریم دکتر، نسخه بدهد، سپس دارو را بگیریم ولی مصرف نکنیم که فایده‌ای ندارد.

از دیدگاه من می‌شود از این شرایط خارج شد، درست است که موقعیت فوق‌العاده سخت است ولی نشدنی نیست، یکی از دلایلی که می‌تواند خیلی کمک‌کننده باشد، این است که تصمیمات را به درستی اتخاذ کنیم و برای اجرای تصمیمات، زمان لازم را اختصاص دهیم؛ مثلاً در خصوص همین موضوع ثبت سفارش، ابتدا گفتند جنس را با ارز پایه ۴۲۰۰تومانی بیاورید و بعد که کالا وارد گمرک شد گفتند نه، باید با ارز ثانویه ترخیص کنید! حال ببینید چه مشکلاتی در کشور ایجاد شد، مثل موضوع پوشک و شیرخشک و غیره. ما که تولید شیرخشک داریم، پس مشکل کجاست؟ وقتی پیگیری و بررسی می‌کنیم متوجه می‌شویم مواد بسته‌بندی محصول، وارداتی است، به همین خاطر تولیدکننده نمی‌تواند فرآیند تولید خود را برای عرضه در بازار تکمیل کند.

این موضوعات را می‌شود مدیریت کرد؛ من فکر می‌کنم که کار فوق‌العاده سخت است، چراکه ما تنها یکجا درگیر نیستیم، ما در چندین نقطه دچار درگیری و چالش هستیم، در حوزه انرژی، محیط زیست، واحدهای تولید و نظام مالی مشکل داریم. همین شرایط کاهش ارزش پولی را ترکیه هم دارد، آیا آنها هم با بحران‌های همچون ما روبه‌رو شدند؟ یا افغانستان به واسطه حجم بالای مهاجرت و تبع آن خروج ارزی که دارد تاکنون بی‌سابقه بوده است. در کل یک بحرانی در دنیا وجود دارد و ما هم از دنیا جدا نیستیم، بنابراین آنهایی که بهتر می‌توانند فکر و اجرا کنند و درست تصمیم‌سازی کنند طبیعتاً کمی بحران برایشان به تعویق می‌افتد و می‌توانند با زمان به دست آمده، تفکر کرده و مشکل را حل کنند؛ که به عقیده بنده این مشکلات قابل حل است.

قطعاً مناطق آزاد در این مسیر می‌توانند کمک کنند، ما در سازمان منطقه آزاد قشم کمیته مدیریت بحران را تشکیل داده‌ایم شبیه کمیته‌ای که در دولت به ریاست دکتر جهانگیری ایجاد شده است و در چندین حوزه برای رفع مشکلات در حال کار هستیم، حتی این کارگروه را فراتر هم برده‌ایم و جلساتی در استان و با حضور مدیران عامل مناطق آزاد قشم و کیش و استاندار محترم جناب آقای همتی داشتیم که تاکنون دو جلسه برگزار شده و سومین جلسه هم در چند هفته آینده در قشم برگزار می‌گردد و نمایندگان مجلس هم در این نشست‌ها حضور دارند و کمک می‌کنند. دو موضع را در این کارگروه به جد پیگیری می‌کنیم؛ اول اینکه چه کاری کنیم تا با توجه به همه اتفاقاتی که در حال رخ دادن است، همین وضعیت موجود را به درستی مدیریت کنیم و دوم در سطح کشور چه اقداماتی را می‌توانیم انجام دهیم. ما در قشم اقدامات بسیار جدی را انجام داده‌ایم، مثلاً اگر بندری تهدید به تحریم شد و این تهدید اجرایی گردید، جایگزین آن چه کاری را باید انجام دهیم، یا درخصوص کالاهای اساسی در زمان تحریم کاملاً مذاکرات را انجام داده‌ایم که جدی ورود کنیم تا در زمان تحریم بتوانیم این مشکلات را حل و فصل کنیم؛ تمامی این موضوعات در حال بررسی هستند تا خدمت جناب دکتر جهانگیری منعکس نماییم و ایشان به عنوان مسئول این کار تصمیم بگیرند و براساس سیاست‌های خودشان تصمیمات لازم را اتخاذ نمایند. در مجموع باید بگویم قطعاً مناطق آزاد می‌توانند نقش موثر و بسزایی در اقتصاد و شرایط حال حاضر داشته باشند، اما باید بخواهند تا این نقش اجرایی شود.

■ در پایان اگر نکته ای است بفرمایید؟

به واقع ما در اینجا کار نمی‌کنیم، بلکه در حال جنگ هستیم، چراکه این وضعیت در همه جای کشور است، باید بیشتر تفکر کنیم و در حوزه‌های مختلف ازجمله سخت‌افزاری و نرم‌افزاری ایده‌پردازی برای برون‌رفت از مشکلات داشته باشیم؛ متأسفانه موانع زیادی در مقابل ما وجود دارد، اما همه تلاش‌مان این است که بتوانیم با قدرت و عنایت خداوند در مسیر پیشرفت حرکت کنیم.

سمینار تحلیلی بر محیط کسب و کار، تهدیدات و فرصت‌های پیش رو در منطقه آزاد انزلی برگزار شد

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی در سمینار «تحلیلی بر محیط کسب و کار، تهدیدات و فرصت‌های پیش رو» که در مرکز همایش‌های منطقه آزاد انزلی برگزار شد، در دو بخش ضمن تشریح و بررسی وضعیت اقتصادی کشورهای منطقه و همسایگان ایران، قطب‌های اقتصادی بین‌المللی و اقتصادهای رو به رشد، به تحلیل بررسی اقتصاد داخلی با محوریت نوسانات ارزی و راهکارهای برون‌رفت از آن پرداخت.

رضا مسرور در این همایش که به همت انجمن کارآفرینان و سرمایه‌گذاران منطقه و با حضور فعالین اقتصادی، بازرگانان، صادرکنندگان، تولیدکنندگان، مدیران و چهره‌های دانشگاهی استان گیلان برگزار شد، چشم‌انداز سرمایه‌گذاری و اقتصادی کشورهای هم‌چون آمریکا، چین، روسیه، عراق، ارمنستان، ترکیه، گرجستان، افغانستان، امارات، کانادا، استرالیا و کشورهای اروپایی را بررسی و تحلیلی از روند قیمت ارز و عوامل تاثیرگذار بر روی آن برای فعالین اقتصادی کشور ارائه کرد و به بررسی علمی محیط کسب و کار داخلی و بین‌المللی در شرایط کنونی و افق پیش رو پرداخت.

مسرور در بخش نخست همایش با بررسی شاخص‌های بورس، ملک،

در تاریخ و نحوه مدیریت این بحران‌ها از سوی کشورها؛ بهره‌وری، تورم، سرعت گردش و حجم پول کشور را از مهم‌ترین متغیرهای موثر بر قیمت ارز عنوان نمود و پرداخت سود بالا به سپرده‌های بانکی را یکی از مهم‌ترین عوامل افزایش نقدینگی و مشکلات اقتصادی کشور برشمرد.

کنترل ارز از سوی بانک مرکزی را بررسی کرد و در نهایت اثرات نرخ ارز را بر کسب و کار کشور مورد تجزیه و تحلیل قرار داد و قیمت بالای ارز برای کسب و کارهای متکی بر واردات را مخرب ارزیابی کرد. مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی ضمن بررسی تاریخچه جنگ‌های ارزی

فرآیندهای اقتصادی و سیاست‌های ارزی؛ وضعیت اقتصادی کشورهای مختلف را مورد تجزیه و تحلیل قرار داد. وی در بخش دوم سخنرانی خود به بررسی وضعیت ارزی کشور پرداخت و عوامل موثر بر نوسانات نرخ ارز را برشمرد و با پیش‌بینی نرخ ارز در آینده، نحوه

اخبار منطقه آزاد انزلی

دومین نمایشگاه بین‌المللی محصولات کشاورزی، مواد غذایی، ماشین‌آلات و صنایع وابسته منطقه آزاد انزلی برگزار می‌شود

دومین نمایشگاه بین‌المللی محصولات کشاورزی، مواد غذایی، ماشین‌آلات و صنایع وابسته با نام (Agro Food ۲۰۱۸) از تاریخ ۱۷ لغایت ۲۰ مهرماه سال ۹۷ در مرکز همایش‌ها و نمایشگاه‌های منطقه آزاد انزلی برگزار می‌شود.

دومین نمایشگاه بین‌المللی محصولات کشاورزی، مواد غذایی، ماشین‌آلات و صنایع وابسته منطقه آزاد انزلی با حضور بیش از ۵۰ شرکت داخلی و چندین شرکت خارجی از کشورهای روسیه و کانادا در فضایی به مساحت بالغ بر ۲۰۰۰ مترمربع و در دو سالن با تعداد ۱۶۰ غرفه به مدت چهار روز برپا می‌گردد.

دکتر رهام قلیچی، رئیس مرکز آموزش بازرگانی استان گیلان درخصوص دلایل برگزاری این نمایشگاه اظهار داشت: ارائه آخرین دستاوردها و تکنولوژی‌های نوین در حوزه‌های کشاورزی، محصولات غذایی و صنایع وابسته، فراهم نمودن فضای آشنایی شرکت‌های فعال در این زمینه با ظرفیت‌ها و نیازمندی‌های یکدیگر، ایجاد بسترهای تعامل و بازاریابی محصولات و خدمات مرتبط، و تبادل تجربیات به همراه توسعه ارتباطات شرکت‌های استانی، کشوری و بین‌المللی با محوریت منطقه آزاد انزلی از مهم‌ترین دلایل برگزاری این نمایشگاه می‌باشد.

وی با بیان اینکه از نکات جالب توجه نمایشگاه محصولات کشاورزی، مواد غذایی، ماشین‌آلات و صنایع وابسته؛ برگزاری برنامه‌های جنبی آموزشی و نمایشگاهی است، افزود: کارگاه‌های آموزشی آشنایی با روش‌های نوین واردات و صادرات محصولات کشاورزی و مواد غذایی در شرایط کنونی، روش‌های نوین افزایش فروش در شرایط رکود و آشنایی با روش‌ها و فرصت‌های جدید سرمایه‌گذاری در طول مدت برگزاری نمایشگاه با حضور اساتید ایرانی و اتریشی برپا می‌گردد.

رئیس مرکز آموزش بازرگانی استان گیلان افزود: نمایش پخت و عرضه غذاهای محلی گیلانی با لباس محلی از جذاب‌ترین بخش‌های جنبی نمایشگاه مزبور خواهد بود که با همکاری شهرداری رشت و فعالین بخش خصوصی این حوزه برپا می‌شود.

دکتر رهام قلیچی در خصوص حوزه‌های فعالیت شرکت‌های حاضر در این نمایشگاه گفت: تولید محصولات کشاورزی، صنایع غذایی، صنایع تبدیلی کشاورزی ساخت ماشین‌آلات و تجهیزات، تولید مواد اولیه حوزه دام و طیور، صنایع بسته‌بندی، شرکت‌های خدمات مشاوره و... از جمله مهم‌ترین محورهای فعالیت شرکت‌های حاضر در دومین نمایشگاه بین‌المللی محصولات کشاورزی، مواد غذایی، ماشین‌آلات و صنایع وابسته منطقه آزاد انزلی است.

گفتنی است دومین نمایشگاه بین‌المللی محصولات کشاورزی، مواد غذایی، ماشین‌آلات و صنایع وابسته منطقه آزاد انزلی از سوی مرکز آموزش بازرگانی استان و با همکاری سازمان جهاد و کشاورزی گیلان، سازمان صنعت معدن تجارت استان، شورای اسلامی و شهرداری رشت و شرکت سرمایه‌گذاری و توسعه انزلی برگزار می‌شود.

با ورود بیش از ۴ میلیون گردشگر در نیمه نخست سال ۹۷

افزایش ۲۱ درصدی تعداد گردشگران ورودی به فاز تجارت و گردشگری منطقه آزاد انزلی

تعداد گردشگران ورودی به فاز تجارت و گردشگری منطقه آزاد انزلی ظرف شش ماه ابتدایی سال ۹۷ در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته ۲۱ درصد افزایش یافت.

بر این اساس، از ابتدای فروردین لغایت پایان شهریورماه سال جاری ۴ میلیون و ۵۵۵ هزار و ۵۳۰ مسافر از فاز تجارت و گردشگری منطقه دیدار کردند که در برابر ۳ میلیون و ۳۵۶ هزار و ۸۵۵ گردشگری که در نیمه نخست سال ۹۶ از این منطقه بازدید داشتند، بیانگر رشد ۲۱ درصدی در تعداد گردشگران ورودی به منطقه آزاد انزلی می‌باشد.

در بخش گردشگران ورودی خارجی به این منطقه ظرف شش ماهه نخست سال ۹۷ باید به حضور ۱۵۱۵ گردشگر اشاره کرد که در قیاس با تعداد ۱۰۴۴ گردشگر خارجی وارد شده به فاز تجارت و گردشگری منطقه در مدت مشابه سال قبل، از رشد ۴۵ درصدی خبر می‌دهد.

این گزارش تعداد گردشگرانی که ظرف شش ماه گذشته هتل‌ها و مراکز اقامتی این منطقه را برای اقامت انتخاب کردند ۳۸۷ هزار و ۸۷۵ گردشگر اعلام می‌کند که در برابر ۲۷۱ هزار و ۶۳۳ نفری که در نیمه نخست سال گذشته در این منطقه اقامت داشتند، بیانگر افزایش ۵۵ درصدی است.

بنا بر این گزارش، بهره‌برداری از زیرساخت‌هایی چون مجموعه گردشگری دریایی اسکله مارینا منطقه، شروع به کار مجموعه ورزش‌های ساحلی قایقران، وجود بزرگترین و مجهزترین مرکز تفریحات دریایی شمال کشور در این منطقه، شروع به کار بزرگترین مجموعه آکواریوم و باغ خزندگان کشور با سرمایه‌گذاری خارجی، راه‌اندازی خانه‌های روستایی بومی گیلان و پارک‌های جنگلی طالب‌آباد و چپرپر، ساماندهی و تجهیز طرح ساحلی منطقه با امکانات متنوع در کنار ایجاد میلمان شهری، نورپردازی و پروژه‌های زیباسازی و جاذبه‌های جدید در پارک ساحلی از جمله مهم‌ترین اقدامات و برنامه‌های سازمان

پایه‌راه ساحلی، وجود رستوران‌های ساحلی، سرویس‌های بهداشتی مجهز، آلاچیق‌ها و... که مجموعه این امکانات و خدمات موجبات افزایش تعداد گردشگران بازدیدکننده از فاز تجارت و گردشگری منطقه نسبت به مدت مشابه در سال ۹۶ شده است.

علاوه بر این، همکاری با شرکت‌های تورگردانی و سامانه‌های رزرواسیون بین‌المللی در کنار اطلاع‌رسانی هوشمند از طریق سامانه‌های شبکه‌های تلفن همراه و سامانه اطلاعات مکانی گردشگری منطقه در پرتال سازمان (<http://anzali.mapir.ir>) مجموعه طرح‌های اطلاع‌رسانی صورت گرفته برای افزایش میزان گردشگران ورودی به منطقه آزاد انزلی را تشکیل می‌دهد.

لحظات مفرح و خاطره‌انگیز برای گردشگران ایجاد شده، می‌افزاید: امکانات و تجهیزات ورزش‌های دریایی مانند قایق موتوری، پاراگلایدر، پاراسل، جت اسکی و ورزش‌های ساحلی همچون والیبال و فوتبال ساحلی و لوازم ورزشی عمومی (پارکی) رایگان و...، بهره‌برداری از استخر سرپوشیده در فاز تجارت و گردشگری منطقه، امکانات چشم‌نواز ایجاد شده در مجموعه بهشت پرندگان منطقه که شامل پل چوبی جهت تردد بر روی آبگیر موجود در این مجموعه، آب‌نمای موزیکال، پرده آبی، نورپردازی محیطی به همراه موسیقی آرامش‌بخش، وجود تونل نور و نصب المان‌های جذاب و متنوع در محدوده فاز تجارت و گردشگری، در کنار تجهیزات متنوع گردشگری در ساحل منطقه نظیر

منطقه آزاد انزلی در حوزه زیرساخت‌های گردشگری بوده است.

از سوی دیگر برگزاری نمایشگاه‌های تخصصی در مرکز همایش‌ها و نمایشگاه‌ها، برپایی جشنواره‌های فرهنگی-هنری بهاره و تابستانی، میزبانی از مسابقات ورزشی ملی و بین‌المللی، اجرای کنسرت خوانندگان محبوب، برپایی نمایشگاه‌های تخصصی در حوزه صنایع دستی با محوریت حمایت از فعالین این حوزه در سطح منطقه و استان از مهم‌ترین برنامه‌هایی بود که ظرف شش ماه گذشته از سوی این سازمان به منظور ایجاد جاذبه‌های گردشگری متنوع در زمینه‌های نمایشگاهی، فرهنگی و ورزشی به اجرا درآمد.

این گزارش در خصوص امکانات گردشگری دیگری که در منطقه آزاد انزلی به عنوان جاذبه برای ایجاد

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار بیان داشت:

توسعه پایدار در گرو حضور و مشارکت جوامع محلی است

عبدالرحیم کردی، رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار در مراسم تجلیل از پذیرفته‌شدگان کنکور سراسری سال ۹۷ دبیرستان دانا و توانا منطقه آزاد چابهار که با حضور دکتر مرتضی بانک مشاور رئیس‌جمهور و دبیر شورایی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در تهران برگزار شد، بیان داشت: یکی از موضوعات اساسی که ما در چابهار از روزهای ابتدایی با آن روبه‌رو بودیم برای بارگذاری صنعتی و اقدامات توسعه‌ای بزرگی که در منطقه در حال شکل‌گیری است احساس نیاز کردیم، تامین نیروی انسانی ماهر و متخصص بود؛ چراکه اگر بخواهیم توسعه چابهار منجر به ماندگاری و پایداری گردد، الزاماً باید جوامع محلی درگیر این توسعه شوند و این جزء اولویت‌های دبیرخانه شورایی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی بوده و ما هم در چابهار به درستی به این موضوع توجه کرده و برنامه‌ریزی‌های لازم را در این خصوص انجام داده‌ایم.

وی افزود: یکی مشکل اصلی که در چابهار با آن مواجه هستیم، سطح پایین کیفیت آموزشی است و همچنین زیرساخت‌های بسیار ضعیف آموزشی موجود در چابهار که همیشه بسیاری از مسائل و مشکلاتی که به وجود می‌آید بر اثر همین ضعف‌ها و کمبودها می‌باشد؛ ما با توجه به تجربه‌ای که در منطقه داشتیم، برایمان به اثبات رسید که اگر یک فضای آموزشی استاندارد و کیفیت حاد را از منظر معلمین برای بچه‌ها مهیا کنیم، بی‌شک این ظرفیت‌های محلی می‌تواند خود را در سطوح بالا نشان دهند و به تعبیری معجزه می‌کنند، یعنی در طول یک سال بچه‌های دبیرستانی که اکثراً در روستاها و مکان‌های بسیار دور افتاده بودند، دعوت شدند و آمدند، صرفاً ظرف مدت یک سال به چنین موفقیت‌هایی دست پیدا می‌کنند؛ حال شما در نظر بگیرید که اگر این طرح را برای چند سال و یا دوره‌های اول و دوم متوسطه برنامه‌ریزی می‌کردیم چه اتفاقی رخ می‌داد. این بیانگر این است که استعداد و توانمندی وجود دارد و ما نیازمند این هستیم که با برنامه‌ریزی دقیق، مسیر را برای این استعدادها مهیا نماییم تا انشالله نیروهای متخصص و کارآمدی که مورد نیاز صنایع و طرح‌های توسعه‌ای چابهار هستند از بین خود

مردم محلی انتخاب شوند و خود را جزئی از این توسعه ببینند و پایداری و ماندگاری که اهداف هر جامعه‌ای برای توسعه است را بتوانند رقم بزنند.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار در ادامه اظهار کرد: سال گذشته مصوبه‌ای را در هیات مدیره سازمان تصویب نمودیم مبنی بر این که برای ارتقاء کیفیت آموزش، سازمان یک دبیرستانی را برای برطرف کردن خلاءهایی که در حوزه آموزش در منطقه وجود داشت راه‌اندازی کنیم؛ از این رو با توجه به امکاناتی که از نظر فضای آموزشی و خوابگاه‌هایی که مازاد دانشگاه‌ها منطقه بود و قبلاً پیش‌بینی شده بود، در نظر گرفتیم و آن خوابگاه‌ها را برای دانش‌آموزان مهیا کرده و کلاس‌های مازدی را هم که در سازمان داشتیم را برای کلاس‌های درسی این دانش‌آموزان در نظر گرفتیم و عملاً هیچ سرمایه‌گذاری خاصی برای ایجاد زیرساخت‌های این مرکز نداشتیم و فقط از امکاناتی که موجود بود در اختیار این حرکت گذاشتیم تا استفاده شود.

کردی گفت: کار بسیار خوبی که در این مسیر صورت گرفت این بود که آقای میرزایی از معلمین بسیار خوب و دلسوز منطقه را شناسایی کرده و ایشان مسئول راه‌اندازی این دبیرستان شدند و این مرکز آموزشی زیر نظر دانشگاه بین‌المللی سازمان راه‌اندازی شد و دانش‌آموزان انتخاب شدند و به صورت یک سال تمام وقت به صورت شبانه‌روزی در این مرکز بدون اینکه با محیط پیرامونی و خانواده خود در ارتباط باشند، با برنامه‌ها و استانداردهای

آموزشی روز دنیا مشغول به تحصیل شدند و خوشبختانه نتیجه این بود که از میان ۳۰ نفر دانش‌آموز که در این دبیرستان در پایه دوازدهم مشغول گردیدند، ۲۴ نفر در دانشگاه قبول شدند؛ و اعتقاد داریم که این اقدام جزء موضوعات و کارهایی است که باید در منطقه آزاد چابهار پایدار شده و توسعه پیدا کند.

رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد چابهار افزود: امسال نیز برای دبیرستان آزمون ورودی برگزار کرده و ۷۵ نفر برای روستا و هر بخشی سهمیه تعیین نمودیم و برای حدود ۲۵ نفر هم سهمیه آزاد تعریف کردیم و در برای حدود ۱۰۰ نفر پایه یازدهم و دوازدهم سهمیه تعریف شد و جالب اینجاست که با توجه به عملکرد خوب دانش‌آموزان در سال گذشته، برای این مرکز آموزشی صف ایجاد شده و این نشان از استقبال مردم از این مرکز در منطقه دارد.

کردی گفت: در حال حاضر بالاترین شهریه‌ای که مراکز غیرانتفاعی در منطقه اخذ می‌کنند در حدود ۲ تا ۳ میلیون تومان است، ما برای این مرکز ۱۰ میلیون تومان شهریه مشخص کردیم و با این اوصاف برای ورود به این مرکز صف هم ایجاد شده است و این حاصل برنامه‌ریزی خوب مجموعه آموزشی سازمان بوده و لازم به ذکر است که این مبلغ برای افرادی که از طریق آزمون وارد مجموعه می‌شوند، رایگان است و این مبلغ صرفاً برای افرادی است که به صورت سهمیه آزاد وارد این مرکز می‌شوند.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار در پایان اظهار داشت: به واقع در بعضی از مناطق دانش‌آموزان برای حضور در جلسه آزمون

ورودی هم مشکل هزینه داشتند تا خود را به مرکز برسانند که دوستان ما در سازمان حتی برای این افراد هم شرایط حضور در آزمون را ایجاد کردند؛ با توجه به مشکلات اقتصادی که اغلب خانواده‌های این بچه‌ها با آن مواجه هستند، بعضاً حتی برای حضور در این دوره یکساله هم به آنان اجازه نمی‌دهند. سخن من این است که واقعاً این رویداد، شناسایی یک فضای بکر و فرصت دست نخورده است که می‌تواند با اندک توجه و برنامه‌ریزی، اتفاقات بسیار بزرگی را رقم بزند که نمونه این امر همین دانش‌آموزانی هستند که در اولین دوره مرکز آموزشی، از این مسیر به بهترین دانشگاه‌های کشور راه پیدا کردند.

لازم به ذکر است، مدرسه دانا و توانا در منطقه آزاد چابهار، با حمایت سازمان منطقه آزاد تاسیس و تحصیل دانش‌آموزانی که موفق به گذراندن آزمون ورودی شده‌اند، کاملاً رایگان است.

مراسم تجلیل از پذیرفته‌شدگان کنکور سال ۹۷ دبیرستان دانا و توانا منطقه آزاد چابهار با حضور مرتضی بانک مشاور رئیس‌جمهور و دبیر شورایی، علیرضا جعفری هرنندی معاون توسعه مدیریت، عبدالرحیم کردی مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار، بهرام میرزایی مدیر مدرسه دانا و توانا چابهار، هانی صباغان مدیر سلامت و ورزش، محمود منزوی‌زاده مشاور بین‌الملل و مدیرکل حوزه دبیر شورایی و محمد ایزدی مدیرکل آموزش دانشگاه صنعتی شریف در دبیرخانه شورایی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی برگزار شد.

اخبار منطقه آزاد چابهار

مناطق آزاد؛ پایلوت اجرای شیوه‌های نوین پروژه‌های عمرانی در کشور

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار گفت: استفاده از شیوه‌های نوین تامین مالی و بومی‌سازی این شیوه‌ها برای استفاده در سرزمین اصلی، رسالت مناطق آزاد است.

عبدالرحیم کردی در نشست تخصصی معاونان فنی و زیربنایی سازمان‌های مناطق آزاد افزود: مناطق آزاد کشور نیازمند بازاندیشی در فرآیند و زنجیره پروژه‌های عمرانی از مرحله تعریف پروژه‌ها، اولویت‌بندی، تامین اعتبار تا اجرا، نظارت و تحویل‌گیری و از همه مهم‌تر بهره‌برداری از یک پروژه است. کردی با اشاره به اینکه مناطق آزاد کشور باید به پایلوت اجرای شیوه‌های نوین برای اجرای شیوه‌های نوین پروژه‌های عمرانی در کشور تبدیل شوند، گفت: مناطق آزاد کشور می‌توانند به پایلوت اجرای شیوه‌های نوین برخورد با پروژه‌های زیرساختی مأموریت اصلی معاونت‌های فنی و زیربنایی مناطق آزاد تبدیل شوند.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد چابهار به تغییر شیوه‌های تامین مالی، اجرا و نظارت در مناطق آزاد اشاره کرد و افزود: با توجه به اینکه ادبیات تامین مالی پروژه‌های عمرانی در دنیا تغییر کرده است، به همین منظور برای سرعت بخشیدن به اجرای پروژه‌های عمرانی نیازمند تغییر شیوه‌های تامین مالی، اجرا و نظارت در این پروژه‌ها در مناطق آزاد کشور هستیم.

گفتنی است، معاونین امور فنی و زیربنایی سازمان‌های مناطق آزاد در سفر به منطقه آزاد چابهار از مجتمع پتروشیمی نگین مکران، فولاد مکران و بندر شهید بهشتی چابهار، نمایشگاه و فروشگاه حمایتی صنایع دستی و هنرهای سنتی سازمان منطقه آزاد چابهار بازدید کردند.

برگزاری نشست شورای اقتصاد خارجی ترکیه و سازمان منطقه آزاد ماکو:

نقش آفرینی منطقه آزاد ماکو در ایجاد کریدور مطمئن تجاری بین ایران و اروپا

آینده‌ای نه‌چندان دور تبدیل به قطب تولید مشترک دو کشور شود.

رئیس شورای روابط بازرگانی ترکیه ایران: منطقه آزاد ماکو تسهیل‌گر مرادوات تجاری ایران و ترکیه است

در ادامه این نشست، امیت کیلر، رئیس شورای روابط بازرگانی ترکیه-ایران گفت: منطقه آزاد ماکو تسهیل‌گر مرادوات تجاری ایران و ترکیه است و این منطقه برای افزایش مرادوات تجاری دو کشور بسیار حائز اهمیت است.

وی افزود: در این دوره که ایران با مشکلاتی روبه‌رو است، تمامی مسئولان و مقامات عالی‌رتبه کشور ترکیه معتقدند که در حق ایران اجحاف و ناحقی صورت گرفته است و ما به عنوان دوست و برادر در کنار ایران خواهیم ماند.

رئیس شورای روابط تجاری ترکیه-ایران تصریح کرد: در حال حاضر شورای اقتصادی ترکیه با تایید دولت‌مردان کشورش به ایران آمده تا در این وضع اقتصادی در کنار ایران باشد و پیوند دو کشور را گسترش دهد. بر این اساس وجود منطقه آزاد ماکو که منطقه پایه لجستیکی میان دو کشور است، بسیار مهم و اساسی است. کیلر درخصوص افزایش مرادوات دو کشور اظهار داشت: امیدواریم که هرچه زودتر پروژه‌های مشترک را به مرحله بهره‌وری برسانیم و به واسطه منطقه آزاد ماکو بخشی از مشکلات موجود در مرادوات تجاری خصوصاً در زمینه گمرکات و صدور مجوز تولید آرایشی و بهداشتی را کاهش دهیم.

وی در ادامه گفت: کشور ترکیه مخالف تحریم‌های ناحق برای ایران است؛ اما در چنین بحران‌هایی می‌توان تهدید را به فرصت تبدیل کرد. امیدواریم که منطقه آزاد ماکو در تبدیل تحریم‌ها به فرصت‌های طلایی عملکرد قابل قبولی داشته باشد.

در حاشیه این نشست، خبرنگار هفته‌نامه اخبار آزاد مناطق گفت‌وگویی کوتاه با دکتر غلامرضا سلیمانی، مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ماکو داشت:

سلیمانی درخصوص برنامه‌های این سازمان برای گسترش تجارت با ترکیه بیان داشت: سازمان منطقه آزاد ماکو خیز مناسبی را جهت گسترش ارتباطات و تعاملات اقتصادی با کشور ترکیه که بخشی در تجارت و بخش دیگری در جذب سرمایه‌گذاری تعریف می‌شود، داشته است؛ بر این اساس ما با یک برنامه‌ریزی مناسب برای استفاده از ظرفیت کشور ترکیه درخصوص توسعه تجارت در شرایط کنونی کشور و تعریف مسیرهای ترانزیتی به بندر مرسین و ترابزون در جهت تجارت با ترکیه و کشورهای اروپایی و حتی آفریقای، آسیای میانه و آسیای شرقی از این مسیر استفاده می‌کنیم و می‌خواهیم که محور شمال به جنوب و شرق به غرب را در منطقه آزاد ماکو متمرکز نماییم و در این محورها با توجه به جغرافیای منطقه آزاد ماکو فعال باشیم. در این خصوص و

عکاس: سیدمحمد تقی‌زاده

نشست شورای اقتصادی روابط اقتصاد خارجی ترکیه و مدیران سازمان منطقه آزاد ماکو با هدف افزایش مبادلات تجاری و مشارکت دو کشور در امر تولید با بهره‌مندی از ظرفیت‌های وسیع‌ترین منطقه آزاد کشور برگزار شد.

در ابتدای نشست، مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ماکو با اشاره به مشترکات فراوان دو کشور اظهار داشت: منطقه آزاد ماکو پیشران مشترکات ایران و ترکیه است و تقریباً ۲۲۰ کیلومتر مرز مشترک با کشور ترکیه دارد. به‌طور تقریبی روزانه بیش از ۱۲ هزار نفر از همسایگان کشور برای تهیه مایحتاج به مناطق آزاد مراجعه می‌کنند.

وی با اشاره به تفاهم روسای جمهور دو کشور به منظور حصول مرادوات ۳۰ میلیارد دلاری گفت: باور داریم که منطقه آزاد ماکو می‌تواند نقش موثر، اساسی و پیشران در تحقیق این هدف داشته باشد.

غلامرضا سلیمانی با تاکید بر موقعیت ژئواستراتژیک منطقه آزاد ماکو اظهار داشت: ماکو می‌تواند نقطه کانونی برای اتصال شرق به غرب و شمال به جنوب و همچنین دروازه ورودی ایران به اروپا از طریق ترکیه باشد. منطقه ماکو دارای بیش از ۵۰۰ هزار هکتار وسعت و بیش از ۵۰۰ هزار نفر جمعیت، آب و وسیع رودخانه ارس، اراضی وسیع کشاورزی بالغ بر ۱۴۰ هزار هکتار، خطوط انتقال گاز ایران به ترکیه و اروپا، وجود نیروگاه برق، ظرفیت‌های تاریخی و وجود دو گمرک بازرگان و گلدشت در منطقه است.

مدیرعامل منطقه آزاد ماکو اضافه کرد: امکانات و ظرفیت‌ها در صورتی که با مزیت‌های شرکت‌های ترک ترکیب شود، می‌تواند منجر به تولید اقتصادی شده و در بسیاری از بازارها باقیمت پایین‌تر و کیفیت مناسب ارائه شود.

سلیمانی با بیان اینکه هدف منطقه آزاد ماکو توسعه روابط تجاری و عمران و آبادانی منطقه با مشارکت شرکت‌های ترک است اظهار داشت: منطقه آزاد ماکو با ایجاد ظرفیت‌های بسیار خوبی ازجمله پتانسیل‌ها و مزایای منطقه آزاد ماکو و معاف کردن ورود کالا‌های خارجی گروه ۴ به مناطق آزاد، توافق دو کشور برای استفاده از پول ملی در مرادوات، می‌تواند در کنار دانش فنی، تکنولوژی و مشهوریت شرکت‌های ترک در بازار بین‌المللی زمینه همکاری خوبی برای بخش خصوصی دو کشور در منطقه آزاد ماکو ایجاد نماید.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ماکو با اشاره به اینکه شراکت با ترک‌ها در تولید برای هردو طرف سودآور و توجیه‌پذیر است گفت: منطقه آزاد ماکو در زمینه‌های نساجی و پوشاک، میل و صنایع مرتبط، فرآوری چرم، مواد آرایشی و بهداشتی، صنایع بسته‌بندی، صنایع پایین‌دستی پتروشیمی، داروی انسانی و دامی، تجهیزات پزشکی و بیمارستانی، فرآوری مواد معدنی و صنایع بزرگ ازجمله پتروشیمی و فولاد دارای اولویت سرمایه‌گذاری شرکای ترک

مناطق آزاد، راه‌رهای اقتصادی ایران از هزارتوی بوروکراتیک

گزارش:
حسین مرادی

در حالی که ترکیه با جمعیت تقریباً برابر با ایران، امسال رکورد میزان صادرات در تاریخ خود را شکست، تراز تجاری ایران مانند سال گذشته همچنان منفی مانده است.

آمارهای اقتصادی نشان می‌دهند ترکیه طی یک سال گذشته ۱۶۵٫۱میلیارد دلار کالا به دیگر کشورها صادر کرده است که یک رکورد و رقمی باورنکردنی برای این کشور ۸۰میلیونی محسوب می‌شود. در همین حال، ایران در سال۱۳۹۶ حدود ۴۷میلیارد دلار صادرات غیرنفتی داشته است که در مقایسه با وارداتش، ۷میلیارد دلار تراز تجاری منفی به ثبت رسانده است؛ به بیان دیگر، میزان واردات ایران در سال گذشته بالغ بر ۵۴میلیارد دلار بوده است.

واردات گسترده ایران از کشورهایی مانند چین در حالی است که ترکیه در ماه سپتامبر ۱۶٫۴میلیارد کالا از دیگر کشورها وارد کرده که عمدتاً کالاهای سرمایه‌ای است؛ بنابراین نسبت صادرات به واردات این کشور ۸۸٫۴درصد به ثبت رسیده که بیانگر تراز تجاری مثبت ترکیه است. گفته می‌شود این بالاترین رقم طی ۹سال اخیر است.

اما میزان صادرات غیرنفتی ایران نیز در پنج‌ماه نخست امسال به ۱۷میلیارد و ۱۰۰میلیون دلار رسیده که در مقایسه با واردات کشور، گویای کسری تجاری یک میلیارد و ۷۹۳میلیون دلاری است. ایران با همه ظرفیت‌های گسترده‌ای که در اختیار دارد در حالی طی ۵ماه گذشته توانسته ۱۷٫۱میلیارد دلار کالا صادر کند که ترکیه تنها در ماه سپتامبر ۱۴٫۵میلیارد دلار صادرات داشته است.

اگر صادرات ۴۷میلیارد دلاری ایران و صادرات ۱۶۵میلیارد دلاری ترکیه را مبنای مقایسه یک ساله قرار دهیم، به نسبت ۱۱۸میلیارد دلاری صادرات ترکیه در مقایسه با ایران می‌رسیم که نشان‌دهنده صنایع قدرتمند و بازاریابی هوشمندانه این کشور است. این در حالی است که نسبت صادرات به واردات دو کشور کاملاً متفاوت بوده و ایران طی یکی دو سال گذشته با کسری تجاری روبه‌رو بوده است.

چرا تجارت ایران از ترکیه کوچک‌تر است؟

جمعیت ترکیه نیز مانند ایران کم‌وبیش حدود ۸۰میلیون نفر است. این کشور نه گاز دارد و نه نفت؛ ترکیه از نعمت بسیاری از معادن فلزات نیز محروم است؛ اما دولت این کشور با تکیه بر نیروی انسانی خود و خلق مزیت‌های نسبی و مطلق، توانسته است سهم بزرگی در تجارت بین‌الملل داشته باشد.

دولت ترکیه در اقتصاد کشورش کمتر دخالت می‌کند؛ اما با برنامه‌ای کارشناسی شده، بسیاری از موانع بخش تولید را برطرف کرده و در «شاخص سهولت کسب‌وکار» جایگاه۶۹ را در سال۲۰۱۷ به خود اختصاص داده است. ترکیه به دلیل روابط خارجی خوبی که با کشورهای اروپایی، آسیایی و آمریکایی دارد، روابط اقتصادی‌اش را هم با این کشورها گسترش داده و توانسته است بازارهای جدیدی را کشف کند. بهرهوری، نوآوری و قیمت تمام‌شده پایین، ازجمله ویژگی‌های کالاهای ترک محسوب می‌شود که باعث افزایش تعداد مقصدهای صادراتی این کشور شده است.

در سوی دیگر ایران قرار دارد که طی ۴۰سال گذشته ۳۵میلیارد بشکه نفت فروخته و میلیاردها دلار وارد کشور کرده است؛ اما این دلارهای نفتی نه‌تنها صرف تقویت پایه‌های بخش تولید نشده و در بخش‌های راهبردی صنعت نیز سرمایه‌گذاری نشده است، بلکه ایران را به یک کشور مصرف‌کننده کالاهای چینی و اروپایی تبدیل کرده است؛ به بیان دیگر، در پی غفلت مسئولین، دلارهای نفتی بلای جان صنعت ایران شده است.

ایران دارای هزاران معدن فلز، میلیاردها مترمکعب گاز و جمعیتی جوان تحصیل‌کرده است که هر کشوری را می‌تواند به یک قطب اقتصادی در جهان تبدیل کند؛ اما تجارت خارجی ایران به دلیل تنش‌های ایجاد شده و به خاطر تحریم‌ها اقتصادی در شرایط بدی قرار دارد. علاوه بر تحریم‌های خارجی، تصمیم‌های غیرکارشناسانه و سیاست‌های اشتباه، به نوعی بخش تولید را دچار خودتحریمی و فعالان اقتصادی را در یک هزارتوی بوروکراتیک گرفتار کرده است. رتبه ایران نیز در شاخص سهولت کسب‌وکار در سال ۲۰۱۷ میلادی ۱۲۰بوده است که در مقایسه با ترکیه ۵۱له پایین‌تر قرار دارد؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که عقب‌ماندگی‌های اقتصادی و تجارت بین‌الملل کشور، ریشه در سیاست‌های اشتباه و تصمیمات غلط دارد.

نقش حمایتی دولت از فعالین اقتصادی

شاید یکی از بزرگ‌ترین مشکلات ایران در رسیدن به موفقیت در امر تجارت بین‌الملل، عدم حمایت دولت از تجار و فعالین اقتصادی است که در تلاش برای بالا بردن تراز صادراتی کشور هستند.

خیلی از سودجویان در بدنه دولت نه تنها هیچگاه راضی به واگذاری چنین اموری به بخش خصوصی نیستند که در این مسیر حتی دولت و تشکلات دولتی را برای حمایت از این بخش دچار مشکل و موانع می‌کنند؛ چراکه آنان به خوبی می‌دانند که کار با رانت‌های دولتی بسیار آسان‌تر و کم‌ریسک‌تر از فعالیت در بخش خصوصی است و سود تضمین شده‌ای را به همراه دارد. نکته مهم این است که غالباً چنین فعالیت‌های اقتصادی معطوف به واردات است نه صادرات، زیرا این افراد اجناس بی‌کیفیت خارجی که اکثراً تولیدات درجه چندم چین است را به کشور آورده و به بهای گزافی در بازار توزیع می‌کنند که نتیجه آن در درجه اول ضربه زدن به تولید داخل است و در نهایت نابودی صنعت و اقتصاد کلان کشور و همچون سالیان گذشته اتکاء بر فروش نفت به عنوان یکی از ممدود تولیدات گرانبها و داخل کشور.

حال حتی اگر در این آشفته بازار شخصی بخواهد با قبول تمامی مشکلات وارد بازار تجارت بین‌المللی شود، خود را در این میدان تنها خواهد یافت که تمام ریسک و اتکاء فقط و فقط بر دوش همان یک نفر است و نمی‌تواند حمایت درستی را از سوی دستگاه‌های دولتی لمس کند.

در این قسمت هم اگر بخواهیم شرایط را با ترکیه مقایسه کنیم، کافیسث به یکی از کشورهای همسایه سفری داشته باشیم و از

گزارش

چرا تراز تجاری ایران منفی است؟

در آنها خبری از بروکراسی‌های پیچیده نیست؛ البته نه اینکه به طور کامل حذف شده باشد اما در مقایسه با سرزمین اصلی شکلی بسیار منطقی‌تر به خود گرفته است.

کیش، قشم و چابهار را می‌توان به عنوان نسل اول مناطق آزاد ایران نام برد؛ هر سه نقطه، خصوصاً قشم و چابهار در نقاط شدیداً محروم تاسیس شدند، و امروز پس از گذشت کمتر از ۳۰سال شاهد شکوفایی، اقتصاد پویا و فعال و محرومیت‌زدایی با درصد بالا از این مناطق و عمدتاً مناطق همجواریان هستیم. منطقه‌ای همچون چابهار در جنوب استان سیستان و بلوچستان و در شمال دریای عمان که از سالیان پیش به عنوان محروم‌ترین و قسمت از خاک کشور شناخته می‌شد، اکنون سرمایه‌گذاران خارجی را می‌بینیم که برای فعالیت و سرمایه‌گذاری در این منطقه آزاد، در صف‌های انتظا منتظر تصمیم‌گیری و انتخاب شدن از سوی مسئولین منطقه و مقالات کشوری هستند. به واقع چه کسی ۱۵سال پیش و حتی کمتر می‌توانست تصور کند که چابهار به عنوان یکی از استراتژیک‌ترین و مهم‌ترین نقاط کشور، چنین با سرعت پیشرفت کرده و نگاه‌های سرمایه‌گذاران و دولت‌های دیگر را به خود جلب کند!

پس از آن تاسیس، سه منطقه آزاد دیگر در نقاط متفاوت از هر منظر در کشور؛ مناطق آزاد ارس، انزلی و اروند. این بار هم مکان‌یابی صحیح با پتانسیل‌های فراوان برای ایجاد بستر مطمئن و مناسب برای تجارت با کشورهای CIS، ارمنستان، آذربایجان، روسیه و سایر کشورهای شمالی و همچنین عراق و کویت و کشورهای حاشیه خلیج و فارس با چشم‌اندازی بلندمدت با دیگر کشورها همچون کشورهای افریقایی. مناطقی عمدتاً مرزی و محروم و یا جنگ زده نظیر آبادان و خرمشهر، که باز اگر کمتر از ۱۰سال پیش این نقاط با حال، مورد قیاس قرار بگیرد، قابل باور برای عموم مردم نیست.

جوان‌ترین، وسعت‌ترین و در حال حاضر پویاترین منطقه آزاد کشور در یکی از دورترین نقاط ایران، در کنار دروازه ایران به سمت اروپا در دهه ۹۰ کار خود را آغاز کرد. منطقه آزاد ماکو به عنوان دومین منطقه آزاد دنیا به لحاظ وسعت این روزها با سرعتی عجیب و با تیمی کارکنشته حرکت را به سمت توسعه پیش می‌برد، که به اعتقاد نگارنده می‌تواند و آینده‌ای نزدیک تبدیل به الگویی نمونه برای سایر مناطق کشور خصوصاً منطقه جدید تصویب شده باشد.

شاید تا همین یکی دو سال پیش بسیاری از مردم ایران هم حتی اسم ماکو را نشنیده بودند و این اسم فقط باکو در آذربایجان را به ذهن شتونده متبادر می‌ساخت اما امروز با همت مدیران و دست‌اندرکاران منطقه به یکی از وزنه‌های سنگین در میان مناطق آزاد کشور بدل شده و در این روزهای بحرانی اقتصاد و تحریم، بسیاری از نگاه‌ها را به سمت خود دارد تا نه تنها دروازه اروپا باشد که زین پس عنوان یکی از اصلی‌ترین دوازه‌های تجارت بین‌الملل کشور بر دوش کشد.

چالش‌های مناطق آزاد در مسیر توسعه همه‌جانبه

همان گونه که گفته شد، با وجود گذشتن از ۳دهه از عمر مناطق آزاد ایران، خیلی از منتقدین و مخالفین بر این عقیده هستند که مناطق آزاد به ماوریت‌های تعریف شده نرسیده‌اند و صرفاً در فرآیند واردات موفق بوده‌اند و چنین نظر و نقد منصفانه و غیرمنصفانه دیگر که نوک پیکان آن به سوی این مناطق از کشور نشانه رفته است؛ اما در میان آیا کسی بود که دلیل این عدم موفقیت را در کنار هزاران موفقیت و دستاورد مورد بررسی قرار دهد؟! آیا شخص یا نهادی دستاورد‌های کسب شده از سوی مناطق آزاد را در کنار نقدها و ناکارآمدی‌ها در ترازوی قیاس قرار داد؟ و این چرایی را یافت؟

بی‌شک مناطقی که در ایران به عنوان مناطق آزاد تاسیس شد، همان گونه که در مطلب فوق توضیح داده شد در نقاط عمدتاً محروم بنا شده اند، اگر این لیبیل و استقلال را در مدیریت کسب نمی‌کرد، امروز به این درجه از پیشرفت، ایجاد زیرساخت‌های کلیدی همچون آب و برق، راه و جاده، بهداشت و درمان و مراکز تفریحی و تجاری نمی‌رسید؛ چراکه این مناطق با استقلال مدیریت، خودکفایی در تامین مالی و همچنین تصمیم‌سازی و آزادی عمل به این مهم دست پیدا کرده‌اند.

البته نباید این مورد را از قلم انداخت که در طی چند ساله گذشته با فشار و اتهامات بی‌اساس تا حدودی شرایط برای مناطق نیز سخت شده است؛ مسائلی همچون چند حاکمیتی در یک منطقه و یا کاهش اختیارات و آزادی و استقلال عمل کامل برای مدیران عامل و مسائلی از این قبیل. به واقع شاید بهتر بود که دبیرخانه شوراییالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی همچون گذشته زیرمجموعه نهاست ریاست جمهوری قرار داشت تا وزارت اقتصاد و دارایی؛ چراکه در حال حاضر از میان انبوهی از مشکلات برای فعالین مناطق آزاد، درگیری با همین وزارتخانه و سایر مدیریت‌ها و بخش‌هایش از عمده چالش‌های سرمایه‌گذاران و فعالین اقتصادی باشد، مسائلی همچون قانون ثبت سفارش برای مناطق آزاد و مواردی درخصوص محدودیت‌ها و مشکلات گمرکی؛ اما با تمامی این اتفاقات همچنان مناطق آزاد بستری امن‌تر، آرام‌تر و مطمئن‌تر از سرزمین اصلی برای سرمایه‌گذاری و فعالیت‌های

مناطق آزاد جزء مهم‌ترین دریچه‌ها برای ورود سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی محسوب می‌شود که با دارا بودن قوانین و مقررات منحصربه‌فرد، جذابیت‌های بیشماری را پیش روی فعالین اقتصادی قرار می‌دهد.

مزیت‌های سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد ایران

مناطق آزاد جزء مهم‌ترین دریچه‌ها برای ورود سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی محسوب می‌شود که با دارا بودن قوانین و مقررات منحصربه‌فرد، جذابیت‌های بیشماری را پیش روی فعالین اقتصادی قرار می‌دهد.

یکی از این موارد، خودگردان بودن سازمان‌های عامل مناطق آزاد است که باتوجه به اختیارات مدیریتی و حاکمیتی، موظف به تامین کلیه هزینه‌های خود اعم از جاری، عمرانی و خدماتی هستند و هیچ بودجه دولتی دریافت نمی‌کنند. از سوی دیگر، کوچک کردن ساختار نهاده‌ا و ادارات دولتی در یک سازمان و مجموعه اداری که در یک جغرافیای کوچک تجمع شده و خدمات دولتی ارائه می‌کنند، وجه دیگری از مدیریت کوچک شده حاکمیت دولت بر امور اقتصادی است که می‌توان مستندات آن را در ماده۲۷ قانون مناطق آزاد ملاحظه کرد.

واگذاری امور به مردم و بخش خصوصی در محدوده جغرافیایی کوچک و بخصوص در مناطق مرزی، به دولت این تجربه و اطمینان را می‌دهد که می‌توان نظارت کرد و پیشرفت کشور را با حضور مردم و حمایت از آنها نظاره نمود، چراکه اساساً تجربه جهانی و ایرانی مؤید این اصل است که دولت مدیر خوبی در عرصه اقتصادی نیست؛ موضوعی که در فربه شدن دولت به دلیل حاکمیت نظام اقتصادی رانتی در ایران مشاهده است.

همچنین مزایای قانونی چون امکان ثبت شرکت و مالکیت صددرصدی افراد و شرکت‌هایی با تابعیت غیرایرانی در مناطق آزاد ایران در خاورمیانه کم‌نظیر است. این امر به عنوان مزیتی بر جذب شرکت‌های بین‌المللی در این مناطق ارزیابی می‌شود. در عین حال حضور برندهای مطرح بین‌المللی و شرکت‌های دانش‌بنیان برای تأسیس خطوط تولید، فرصت انتقال تکنولوژی و دانش فنی را نیز در پی خواهد داشت. از سوی دیگر، امکان برگزاری همایش‌های بین‌المللی و دوره‌های آموزشی-فنی-مهندسی در حوزه‌های تخصصی با تکیه بر این مزایا و امکان ورود بدون ویزای نیروهای متخصص به مناطق آزاد، فرصت بی‌نظیری برای ارتقای دانش علمی-تخصصی، مؤسسات علمی و دانشگاهی کشور فراهم می‌کند.

دیگر ظرفیت مناطق آزاد در عرصه اجرای بند یازدهم سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، قرار گرفتن مبادی ورودی-خروجی کریدور شمال-جنوب در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور است. وجود مزایا و معافیت‌های قانونی برای سرمایه‌گذار خارجی و معافیت‌هایی که برای ترانزیت کالا و ارائه خدمات در این حوزه و حوزه‌های مرتبط از سوی مناطق آزاد ارائه می‌شود، می‌تواند منبع درآمد خوبی برای کشور ایجاد کند. فعال شدن این کریدور تجاری، ایران را در عمل به مرکز ترانزیت اروپا-آسیا تبدیل می‌کند و به دلیل منافع تجاری ناشی از ترانزیت کالا در مسیر امن و ارزان ایران، زمینه وابستگی و پیوستگی سایر کشورهای بهره‌مند از این مسیر ترانزیتی به موقعیت استراتژیک کشور فراهم می‌شود.

امکان بهره‌گیری از ظرفیت‌های فرهنگی-قومی مشترک با کشورهای همسایه را می‌توان دیگر توانمندی مناطق آزاد در عرصه اقتصاد مقاومتی اعلام کرد.

فرآوری محصولات کشاورزی-شیلاتی استان‌های پسرکرانه در مرحله نخست و در مرحله بعد محصولات کشاورزی و شیلاتی تمام نقاط کشور که با بهره‌گیری از مزایا و معافیت‌های قانونی جاری در این مناطق می‌توان نسبت به جذب سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی اقدام کرد تا علاوه بر ایجاد ارزش‌افزوده در محصولات فوق، زمینه رونق کشاورزی و سودآوری توسعه کشاورزی و صید صنعتی فراهم شود.

اکتوریسم، گردشگری ورزشی، تاریخی، درمانی، فرهنگی و مذهبی از توانمندی‌های مناطق آزاد در بخش‌های مختلف صنعت توریسم است، موضوعی که فرصت مناسبی برای عرضه فرهنگ اسلامی ایرانی به تجار، گردشگران و سرمایه‌گذاری فراهم کرده که با برگزاری توره‌های گردشگری، کارگاه‌های آموزشی تخصصی، جشنواره‌های فرهنگی-هنری می‌توان از این مهم به عنوان یکی مزیت بهره برد.

اگر تصمیم‌سویان و مزایای سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد تجاری-صنعتی ایران را مختصراً بیان کنیم، می‌توان گفت:

- معافیت مالیاتی به مدت ۲۰سال از تاریخ بهره‌برداری برای همه فعالیت‌های اقتصادی
- سرمایه‌گذاری خارجی و نزدیک به صد درصد از میزان سرمایه‌گذاری شده
- آزادی ورود و خروج سرمایه و سود
- حفاظت و تقصیم برای سرمایه‌گذاری‌های خارجی
- لغو ویزاهای ورود و اجازه اقامت سهل و آسان برای خارجی‌ها
- مقررات تسهیل شده در روابط کارگری، اشتغال و امنیت اجتماعی
- انتقال قطعات تولید شده به محل اصلی بدون پرداخت عوارض گمرکی
- رفع پرداخت عوارض گمرکی برای واردات از خارج به منطقه و بالعکس
- استخدام نیروی انسانی آموزش دیده و ماهر در تمام سطوح مهارت‌های مختلف و حرفه‌ای
- استفاده از مواد خام، نفت و گاز به عنوان خوراک و سوخت برای تمام فعالیت‌های صنعتی
- بی‌شک این مزایا در کنار حذف بروکراسی‌های دست و پاگیر اداری و سازمانی، مجموعه‌ای بسیار جذاب برای فعالین اقتصادی و سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی جهت حضور در مناطق آزاد کشور ایجاد می‌کند.
- در پایان فقط باید به این نکته بسنده کرد که مهم‌ترین انگیزه حضور فعالین اقتصادی و سرمایه‌گذاران در مناطق آزاد، مزیت‌هایی است که در طول نزدیک به سه دهه از تشکیل مناطق آزاد باعث حضور فعالین اقتصادی در این مناطق شده است و حرکت در مسیر کاستن از این مزیت‌ها به قطع آدرسی جز از بین رفتن مناطق آزاد کشور نیست؛ پس نباید به اسم تعامل و تعادل در مذاکرات با تصمیم‌سازان، مزیت‌های مناطق آزاد را فدای نرمش رفتاری در مذاکرات خود کنیم و بدانیم و اعتقاد داشته باشیم که سرمایه‌های واقعی در مناطق آزاد همانا سرمایه‌گذاران و فعالین اقتصادی هستند که باعث دوام و ماندگاری مناطق آزاد در کشور و سرداران جنگ اقتصادی این روزها هستند.

مصائب و مشکلات بیشمار پیش فروش املاک در جزیره کیش

گزارش:
بهمن عبدالهی

مصائب، معایب و مشکلات بیشمار پیش فروش املاک تجاری و مسکونی در جزیره کیش سرمایه‌گذار و سرمایه‌پذیر و محاکمه قضایی را گرفتار خود نموده است.

قانون مصوب مجلس شورای اسلامی در رابطه با نحوه پیش‌فروش واحدهای مسکونی و تجاری کیش رعایت نمی‌شود و سرمایه‌گذاران و محاکمه را گرفتار خود ساخته‌اند.

در این یادداشت با عنایت به مشکلات و شکایت بیشمار گزارش شده بابت نحوه پیش‌فروش املاک تجاری و مسکونی در جزیره کیش به علت نبود پلاک ثبتی و مترقب آن عدم تعریف کد رهگیری املاک و زمین‌های واگذار شده توسط سازمان منطقه آزاد کیش تعریف قانون پیش‌فروش مصوب مجلس شورای اسلامی می‌پردازیم. لازم به ذکر است، متأسفانه به دلایل متعدد این قانون به درستی، دقیق و شفاف در جزیره کیش اجرا نشده و بانی خسارت بیشمار برای پیش‌خریداران و سرمایه‌گذاران و تعدد شکایت در محاکمه قضایی کیش شده است.

نیاز است متولیان امر، به خصوص بخش‌های قراردادی، حقوقی و قضایی و سازمان ثبت اسناد و املاک مستقر در جزیره کیش برابر قوانین مصوب جهت شفافیت و اجرای صحیح قانون و جلوگیری از ورود خسارت به خریداران و سرمایه‌گذاران فکر و اقدامی جدی و مناسب برای اجرای دقیق و کامل این قانون به عمل آورند.

قانون پیش‌فروش آپارتمان چیست؟

براساس قانون مدنی، در زمان وقوع عقد بیع باید شی‌ای که مورد خرید و فروش قرار می‌گیرد، موجود باشد؛ به همین دلیل نکات حقوقی در خرید خانه مشخص است. اما در فروش ساختمانی که هنوز احداث نشده، این شرایط رعایت نمی‌شود و همین مسئله می‌تواند مشکلاتی در پی داشته باشد. به همین دلیل حقوقدانان در این زمینه مطالعاتی کرده‌اند تا بتوانند راه را برای چنین معاملاتی هموار کنند و بالاخره در سال ۱۳۸۹ قانونگذاران بر آن شدند به منظور جلوگیری از اختلافات ناشی از خرید و فروش آپارتمان یا واحدهای آپارتمانی که در سال‌های آتی ساخته خواهد شد، قانون پیش‌فروش آپارتمان را تنظیم و به تصویب برسانند. هر چند تنظیم و تصویب آن از حجم مشکلات و دناوی مطروحه در دادگاه‌ها کاسته است، اما نواقصی نیز به همراه دارد که معامله‌کنندگان را از انعقاد پیمانی کاملاً روشن و واضح ناتوان می‌سازد.

قانون پیش‌فروش در ۲۵ ماده و ۴ تبصره تصویب شده است. براساس این قانون، هر پیمانی که طی آن مالک رسمی زمین (که در این قانون پیش‌فروشنده نامیده شده است) احداث یا تکمیل واحد ساختمانی مشخصی در آن زمین را متعهد شود و آن واحد آپارتمان از همان ابتدا یا در حین احداث و تکمیل پروژه یا پس از اتمام عملیات

ساخت‌وساز به طرف دیگر (که در این قانون پیش‌خریدار نامیده می‌شود) منتقل شده و مالک رسمی آن شناخته شود، «قرارداد پیش‌فروش ساختمان» محقق شده است.

قانونی پیش‌فروش

جریان پیش‌فروش آپارتمان و یا واحد تجاری براساس قانون مذکور به این صورت است که پس از صدور پروانه ساختمان توسط شهرداری و تنظیم شناسنامه فنی مستقل برای هر واحد که مشخصات کامل و ملحقات در آن بیان می‌شود و اخذ مجوز انتشار آگهی از مراجع صلاحیت‌دار، پیش‌فروشنده اقدام به تبلیغات در مطبوعات و پایگاه‌های اطلاع‌رسانی می‌کند. تنظیم قرارداد پیش‌فروش باید در نزد یکی از دفاتر اسناد رسمی صورت پذیرد و مشاوران املاک موظفند پس از انجام مذاکرات مقدماتی، طرفین را برای تنظیم سند رسمی این قرارداد به همان دفترخانه ارجاع دهند و نمی‌توانند راساً اقدام به تنظیم این قرارداد نمایند و در غیر این صورت مجرم تلقی می‌شوند. همچنین اگر سرمایه‌گذاران بدون تنظیم سند رسمی یا بدون اخذ مجوز برای انتشار آگهی اقدام به پیش‌فروش ساختمان کنند، به حبس از نود و یک روز تا یک سال یا جریمه نقدی به میزان دو تا چهار برابر وجوه و اموال دریافتی محکوم می‌شوند.

امکانات واحد پیش‌فروش شده

از مباحث حائز اهمیتی که باید در قرارداد مذکور بیان شود، اوصاف و امکانات واحد آپارتمانی پیش‌فروش شده است؛ مانند شماره طبقه و واحد، مساحت واحد و تعداد اتاق‌ها، تعیین پارکینگ و انباری. همچنین مشخصات فنی و معماری ساختمان مانند تعداد واحدها و طبقات کلی ساختمان و نوع کاربری و موقعیت آن، سیستم گرمایش و سرمایش، نوع مصالح ساختمانی و نمای بیرونی آن و به طور کلی هر موردی که در پروانه ساخت و شناسنامه فنی هر واحد قید شده یا عرفاً در قیمت آن می‌تواند موثر واقع شود.

قیمت واحد فروخته شده

قیمت آپارتمان باید کاملاً مشخص باشد و تعداد اقساط و نحوه پرداخت آن براساس توافق طرفین ذکر شود و پیش‌خریدار به تناسب اقساط پرداختی، مالک ملک پیش‌فروش شده می‌شود. البته اگر عملیات ساخت‌وساز

متناسب با مفاد قرارداد پیش‌فروش نداشته باشد، پیش‌خریدار می‌تواند پرداخت اقساط تعیین شده را به زمانی موکول کند که تاییدیه تحقق پیش‌فروش در ظرف یک ماه را از مهندس ناظر گرفته است. در ضمن حداقل ۱۰ درصد قیمت کل هم‌زمان با تنظیم سند رسمی قابل وصول است و توافق برخلاف آن، مورد پذیرش نیست و اما در صورت عدم پرداخت اقساط از جانب پیش‌خریدار در مواعد مقرر، پیش‌فروشنده موظف است مراتب را به دفتر اسناد رسمی گزارش کند و دفتر به پیش‌خریدار اخطار می‌دهد تا ظرف مهلت یک ماه نسبت به پرداخت اقساط اقدام کند و در غیر این صورت پیش‌فروشنده حق فسخ خواهد داشت.

زمان تحویل واحد پیش‌فروش شده

زمان اتمام پروژه و تحویل واحد مذکور و تنظیم سند رسمی انتقال قطعی نیز باید مشخص شود. هرچند تمامی این موارد می‌توانند دستخوش تغییراتی شوند و متضمن خساراتی باشند که در همین راستا راجعه آنها نیز باید تعیین تکلیف شود و چنانچه پیش‌فروشنده نتواند در تاریخ مقرر، واحد وعده داده شده را تحویل پیش‌خریدار بدهد یا به تعهدات خود عمل ننماید، با توجه به شرحی که در قانون آمده باید خسارت بردارد، مگر اینکه به مبالغ بیشتری به‌نفع پیش‌خریدار توافق نمایند و اعمال تمامی خیارات در صورتی که از خود سلب نکرده باشد، برای ایشان امکان‌پذیر است.

مساحت واحد پیش‌فروش شده

در صورتی که مساحت واحد تعیین‌شده براساس صورت‌جلسه تفکیکی، کمتر یا بیشتر از مقدار مشخص شده در قرارداد باشد، قیمت آن براساس نرخ مندرج در قرارداد محاسبه می‌شود. اگر مساحت واحد تا ۵ درصد بیشتر باشد، هیچ کدام از طرفین نمی‌توانند معامله را فسخ کنند، اما اگر از ۵ درصد بیشتر باشد، تنها خریدار می‌تواند معامله را فسخ کند یا مبلغ اضافه را پرداخت کند. همچنین اگر مساحت واحد تحویل داده شده کمتر از ۹۵ درصد مقدار توافق شده باشد، پیش‌خریدار می‌تواند معامله را فسخ کند یا قیمت آن را به نرخ روز بنا و نظر کارشناس کسر کند. البته در تمامی مواردی که به علت تخلفات پیش‌فروشنده، معامله از جانب پیش‌خریدار فسخ می‌شود، ایشان موظف است یا از طریق مصالحه بین طرفین یا برآورد

کارشناس که طرفین بر انتخاب وی رضایت دارند، خسارت وارد شده به پیش‌خریدار را جبران کند.

بیمه

از دیگر وظایف پیش‌فروشنده، بیمه کردن مسئولیت خود در قبال خساراتی است که ممکن است از عیب بنا یا تجهیزات و خسارات ناشی از عدم رعایت موازین قانونی، در مقابل خریدار یا اشخاص ثالث باشد و اگر خسارات وارد شده بیش از مبلغ پرداختی بیمه باشد، پیش‌فروشنده ضامن مابه‌التفاوت بوده و بایستی از عهده خسارت برآید. قابل ذکر است که واحد پیش‌فروش شده یا مبالغ دریافتی بابت آن، قبل از انتقال رسمی به پیش‌خریدار نمی‌تواند به نفع پیش‌فروشنده یا طلبکار وی توقیف و تأمین شود.

انتخاب داور

از دیگر موارد مذکور در قرارداد پیش‌فروش آپارتمان، بحث حل و فصل اختلافات توسط مرجع داور است. هیات داوران متشکل از داور منتخب پیش‌فروشنده و داور منتخب پیش‌خریدار و یک داور است که طرفین بر آن رضایت داشته باشند و اگر نتوانستند توافق کنند داورى از طرف رئیس دادگستری شهرستان معرفی می‌شود که در صورت نیاز نیز می‌توانند از نظر کارشناسان رسمی دادگستری عدم نیز کمک گیرند. آیین داورى در این زمینه نیز تابع مقررات آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب است.

قدم آخر

پس از اتمام کار ساختمانی در مدت زمان پیش‌بینی شده در قرارداد و تایید مهندس ناظر و وصول تمامی مطالبات، پیش‌خریدار می‌تواند با ارائه مدارک مبنی بر انجام تعهدات به دفترخانه اسناد رسمی، درخواست انتقال سند رسمی به خود را داشته باشد و چنانچه پیش‌فروشنده به رغم اعلام دفترخانه، حداکثر ظرف ده روز برای انتقال سند در آن مکان حاضر نشود، دفترخانه با تصریح مراتب به تنظیم سند رسمی به نام پیش‌خریدار اقدام می‌کند و اداره ثبت اسناد و املاک محل وقوع ملک نیز موظف است نسبت به تفکیک ملک پیش‌فروش شده بنا به درخواست ذی‌نفع، مبادرت نماید. پس از انتقال رسمی و قطعی واحد پیش‌فروش شده و انجام کلیه تعهدات از جانب طرفین، قرارداد پیش‌فروش از درجه اعتبار ساقط شده و طرفین موظفند قرارداد را به دفترخانه مربوطه عودت دهند.

متأسفانه در کیش هیچ‌کدام از مراحل و موارد فوق به درستی و کامل طی طریق نمی‌شود و می‌توان بزرگترین معضل و نقص فروش و پیش‌فروش ملک در کیش را بر نبود پلاک ثبتی و کد رهگیری کشوری دانست و عدم رعایت قوانین ذکر شده در موارد بالا را همراه عدم تعهد و توان برخی انبوه‌ساز و پیش‌فروشنده دلیل بر علت برشمرد. متأسفانه عدم رعایت همین قوانین، موجب ایجاد مصائب و مشکلاتی بیشماری شده و سرمایه‌گذار خرد و کلان و محاکمه قضایی را گرفتار خود ساخته!؟ این بحث ادامه دارد...

اقتصاد آزاد

امیر سلکی
کارشناس امور اقتصادی و مناطق آزاد

چالش‌های ارزش‌های دیجیتال برای سیاست‌گذاران

در این بخش به مسئله جهانی درخصوص چالش‌های ارزش دیجیتال می‌پردازیم، به طوری که با روند شتاب آن چالش جدیدی برای سیاست‌گذاری، نظارت و مدیریت آن برای دولت‌ها ایجاد کرده است.

ارزهای دیجیتال در کمتر از یک دهه از یک کنجکاوای اینترنتی صرف به یک دارایی چندین میلیارد دلاری تبدیل شد که در اواخر سال ۲۰۰۸ میلادی «ساتوشی ناکاموتو» مفهوم «بلاک چین» و اندوخته ارزشی به نام «بیتکوین» را معرفی نمود. از آن زمان تاکنون بیش از ۱۰۰۰ نوع ارز دیجیتال پدید آمده است. ۱۰ ارز دیجیتال دارای بیشترین ارزش، ۹۰ درصد بازار ارزهای دیجیتال را تشکیل داده‌اند که ارزش این بازار در حدود ۱۷۵ میلیارد دلار است.

بیتکوین، ارز دیجیتال پشته‌ساز بیش از ۱۰۰ میلیارد دلار ارزش دارد و حجم مبادلات روزانه آن بیش از ۳ میلیارد دلار و تقریباً بیش از مجموع همه ارزهای دیجیتال دیگر است. افزایش محبوبیت و ارزش بیتکوین و سایر ارزهای دیجیتال باعث شده است دولت‌ها و بانک مرکزی آنها را به دقت تحت نظر بگیرند. ناظران در تلاشند اثر بالقوه اقتصادی ارزهای دیجیتال و کارکردهای آنها برای سیاست پولی و راه‌های نظارت بر این دارایی‌های جدید را دریابند.

ارزهای دیجیتال و پول بی‌پشتوانه دارای تشابهات و تفاوت‌هایی هستند. شاید یکی از مهم‌ترین تفاوت‌های آنها این باشد که ارزهای دیجیتال تحت کنترل مقامات پولی نیستند و میزان شناخته شدن و نظارت بر آنها در کشورهای مختلف بسیار متفاوت است؛ اگرچه ارزهای دیجیتال در سطح ملی به عنوان وسیله پرداخت قانونی مورد استفاده قرار نمی‌گیرند و به صورت فیزیکی نیز وجود ندارند.

در مورد بیتکوین، قوانین و رمزنگاری توسط یک سیستم مدیریتی تعیین و ریشه در مشارکت داوطلبانه و اجماع کاربران داشته و جایگزین نیاز به یک طرف مورد اعتماد شده است. از دیگر ویژگی‌های کلیدی فناوری «بلاک چین» که به عنوان زیربنای ارزهای دیجیتال در مقابل جعل بسیار مقاوم بوده؛ این سیستم از عرضه اضافی اختیاری و استفاده مضاعف از پول‌ها جلوگیری کرده و نمی‌توان تراکنش‌ها را باطل یا نیمه‌کاره گذاشت.

با توجه به تمایل روزافزون مردم، ارزهای دیجیتال، بیش از پیش به عنوان فرصت‌های سرمایه‌گذاری در نظر گرفته می‌شوند. ارزهای دیجیتال به خصوص در کشورهای دارای تورم بالا مانند ونزوئلا جذاب می‌باشند.

ممکن است ارزش‌گذاری ارزهای دیجیتال ساده به نظر برسد، زیرا قیمت، مستقیماً از طریق عرضه و تقاضا در بازار تعیین شده است. با این حال، ارزهای دیجیتال از نبود هرگونه رنج زیربنایی برای هدایت قیمت تعیین شده توسط بازار رنج می‌برند. دارایی‌های سنتی مانند سهام یا اوراق قرضه را می‌توان براساس جریان‌های نقدینگی که تولید می‌کنند ارزش‌گذاری نمود.

قیمت ارزها را می‌توان به ارزش کالاهای تولید شده و وضعیت تراز پرداخت‌های کشورهای خاص مرتبط است؛ بالعکس، ارزش‌گذاری ارزهای دیجیتال را نمی‌توان براساس چنین زیربنایی انجام داد.

این امر باعث می‌شود ارزش‌گذاری ارزهای دیجیتال در معرض تغییرات ناگهانی و نوسانات بالا باشد. یکی دیگر از دغدغه‌های اصلی، دور زدن شبکه‌های بانکی رسمی و نظارت‌های جریان‌ات برون‌مرزی سرمایه، از ارزهای دیجیتال برای فرار مالیاتی، پول‌شویی و تأمین مالی فعالیت‌های غیرقانونی است.

به دلیل نبود یک سیاست مدیریتی برای اداره ارزهای دیجیتال، بسیاری از دولت‌ها، معرفی قوانین ملی مربوط به مالیات‌بندی، پول‌شویی و سایر مسائل مشابه ارزهای دیجیتال را آغاز نموده‌اند. آمریکا و بانک مرکزی اروپا، از چند سال پیش ارزهای دیجیتال را به عنوان ارزهای مجازی پذیرفته‌اند. اخیراً ایران نیز مقدمات استفاده گسترده از آنها به عنوان یکی از روش‌های پرداخت قانونی را آغاز کرده است. اوکراین اخیراً پیش‌نویس قوانینی را تهیه و ارزهای دیجیتال را یک دارایی قانونی می‌داند که براساس آن می‌توان آنها برای خرید کالا و خدمات استفاده کرد؛ همچنین در آن پیشنهاد شده است از ارزهای دیجیتال مالیات اخذ شود. انتظار می‌رود روسیه تا اواخر سال ۲۰۱۸ میلادی قانون تعیین وضعیت ارزهای دیجیتال را به تصویب برساند. اما، در چین محدودیت‌های شدیدی در مورد ارزهای دیجیتال اعمال شده است.

مشخص نیست که آیا ارزهای دیجیتال با شکل کنونی رشد پر سرعت خود را ادامه خواهد داد یا خیر. با این وجود، شکل‌گیری احتمالی ارزهای دیجیتال، حکومتی جدید، تداوم تکامل ارزهای دیجیتال کنونی و رشد سریع استفاده از فناوری «بلاک چین» در سایر مناطق بیانگر آن است که استفاده از ارزهای دیجیتال گسترش خواهد یافت. با این که ارزهای دیجیتال فقط کسر کوچکی از مبادلات پولی جهان هستند، ولی با توجه به استفاده گسترده از آنها باید کارکردهای سیاستی آنها به دقت رصد شود. اگر آنها به اندازه‌ای رشد کنند که بر تقاضای پول ملی تأثیر بگذارند، آنگاه بر سطح میزان سپرده‌های داخلی بانک‌ها و در نهایت بر ترازنامه‌های بانک مرکزی و انتقال سیاست پولی تأثیر خواهد گذاشت.

یادداشت

بورس بین‌الملل در مناطق آزاد، باید‌ها و نبایدها

توسعه حدود ۶۵ میلیارد دلار تعیین شده، به وجود آورد. از مهم‌ترین عامل‌های بازرگانی خارجی بورس می‌توان به زیرساخت‌های مالی، پولی، نقل و انتقال، بازار ارز و ثبات شاخص‌های اقتصادی کشور اشاره کرد که قدم اول برای جذب سرمایه‌گذاری و معاملات سرمایه‌گذاران در بورس‌های کشور از جمله در مناطق آزاد می‌باشد.

پیشرفت‌های تکنولوژی به ویژه در زمینه الکترونیک و کامپیوتر و گوشی‌های هوشمند ابزار مهمی برای ادغام به همگرایی بورس‌ها است و می‌تواند بستر مناسب و لازم را در تسریع این امر ایجاد کند.

بورس بین‌المللی در واقع بورسی است که در حوزه‌های گوناگون مالی-اقتصادی و در کشورهای مختلف بتواند فعالیت کند و امکان پذیرش و انجام معاملات را برای مشتریان و سرمایه‌گذاران داخلی و بین‌المللی فراهم نماید. در راستای اجرای قانون سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و مواد قانون برنامه‌های توسعه‌ای کشور در این خصوص و همچنین سند چشم‌انداز سند ۲۰ساله، دستیابی به جایگاه ممتاز بورس مستلزم همکاری تنگاتنگ با بورس‌های دیگر کشورهاست که مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور می‌توانند عهده‌دار این مسئولیت شده و به عنوان نقطه قانونی در این دوره عمل کنند.

ارزش روز بازار سرمایه کشور شامل بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران مبلغی در حدود ۷۰ میلیارد دلار برآورد شده است؛ گرچه این رقم در مقایسه با شرکت‌های بزرگ بین‌المللی عدد بسیار اندکی است، اما پتانسیل‌های نهفته در اقتصاد ایران به ویژه در زمینه مواد اولیه و انرژی نسبتاً ارزان در تولید محصولات صادرات‌محور در مناطق آزاد و

سازمان بین‌المللی کمیسیون‌های اوراق بهادار یا آی‌سکو (IOSCO) در سال ۱۹۸۳ تاسیس شد و اعضای آن مسئولیت قانونگذاری ۹۵ درصد بازار سرمایه جهان را در ۱۵ اقلیم قضایی بر عهده دارند.

قلمرو این سازمان هم‌چنان در حال گسترش و تصمیمات آن در قانونگذاری بازار سرمایه بسیار تأثیرگذار است. هم‌اکنون سازمان بورس و اوراق بهادار کشور به عنوان عضو پیوسته در این سازمان حضور دارد. عضویت ایران در این سازمان به طور طبیعی ریسک سرمایه‌گذاری خارجی را کاهش می‌دهد و سرمایه‌گذاران خارجی اطمینان لازم را درخصوص رعایت استانداردهای تبیین شده بین‌المللی در سازمان بورس پیدا خواهند کرد. در حال حاضر بورس تهران با ۳۸ گروه صنعت به عنوان متنوع‌ترین بورس منطقه در حال فعالیت است.

یکی از راه‌های منطقی و سریع جهت بین‌المللی کردن بورس در مناطق آزاد، توسعه رینگ صادراتی بورس کالا است که این کار می‌تواند به صورت پایلوت در مناطق آزاد تجاری-صنعتی از جمله جزیره کیش و سایر مناطق عملیاتی شود. تولیدات صادرات‌محور در حوزه محصولات پتروشیمی، سیمان، فلزات اساسی مانند فولاد و مس و آلومینیوم و روی و سرب و... و کانی‌های فلزی از جمله این برنامه‌ها در مناطق آزاد است تا همانند بورس تهران از برگ‌های برنده بورس در بین‌المللی شدن باشد.

مزیت‌های نسبی اقتصاد ایران در حوزه انرژی و مواد اولیه ارزان، نیروی انسانی متخصص و آموزش‌دیده با بین‌المللی شدن بورس می‌تواند زمینه‌های لازم را برای جذب سرمایه‌گذار خارجی که در برنامه ششم

سیدابوالفضل علوی
دکترای تخصصی مدیریت صنعتی-مالی

ویژه می‌تواند انگیزه جذب متقاضی خارجی را افزایش دهد. از نقاط ضعف اساسی در بازار سرمایه ما نسبت به E یا قیمت به درآمد و سودآوری شرکت‌هاست که در مقایسه با بورس‌های دیگر این نسبت که حدود ۴ است، بسیار پایین بوده و باید با حمایت‌های دولت و نهادهای قانونگذاری کشور به منظور بین‌المللی کردن بورس در تهران و تقویت آن در مناطق آزاد و ویژه کشور این نسبت را حداقل به پنج برابر افزایش داد.

مدیران سازمان مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور با نگاه اقتصادی صادرات‌محور، می‌توانند راهکارهای قانونی و اجرایی شرکت‌های بورس بین‌المللی را همانند کیش اتخاذ و شرکت‌های واجد شرایط را جهت عرضه و خرید و فروش سهام آنها در معرض دید عموم علاقمندان و سهام‌داران قرار دهند. طبعاً نوع ارز، فعالیت بانک‌های بین‌المللی و نقل و انتقال ارز در مناطق آزاد و ویژه، انتخاب شریک خارجی بورس بین‌المللی در مناطق و عدم محدودیت‌های حاکم بر معاملات سهام در سرزمین اصلی از شاخص‌های پایه‌ای بین‌المللی شدن بورس است که باید به آن اهتمام ورزید.

واضح است که رونق بورس بین‌المللی در نظام اقتصادی کشور و رونق مناطق آزاد و ویژه با حمایت فراگیر از تولید و شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی از ساز و کارهای تأثیرگذار اقتصادی است که برای مقابله با فسادهای مالی و شفافیت عملیات صنعتی و تجاری و مالی روی آوردن به بورس و حمایت و تقویت از این نهاد مالی فرصت مغتنمی برای دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد و مدیران عامل مناطق آزاد است.

با مساعدت سازمان منطقه آزاد قشم محقق شد:

حضور برندهای شیلاتی قشم در سومین نمایشگاه بین المللی IFEX2018

و صنایع وابسته این جزیره برای شرکت های مهم داخلی و خارجی تبیین کرد.
عبداللهی ادامه داد: در این نمایشگاه بیش از ۸۰ شرکت تولیدی و خدماتی از ایران، ترکیه، یونان، نروژ، هلند در فضایی بالغ بر ۴۵۰۰ مترمربع دستاوردهای خود در زمینه صنایع شیلاتی را به معرض نمایش عموم گذاشتند.

او گفت: در سومین نمایشگاه بین المللی شیلات، کالاهایی نظیر تجهیزات صنعتی تولید ماهی در قفس، خوراک آبزیان، صنایع صیادی، فرآوری محصولات شیلاتی، غذاهای دریایی، ماشین آلات و صنایع پرورش ماهیان زینتی و تجهیزات آکواریوم عرضه گردید.

بنا به این گزارش، سومین نمایشگاه بین المللی شیلات، آبزیان، ماهیگیری و صنایع وابسته، از ۱۱ تا ۱۴ مهرماه با حضور ۸۰ شرکت تولیدی و خدماتی ایران از جمله فعالان شیلاتی منطقه آزاد قشم و چندین شرکت مهم این صنعت از کشورهای مهم جهان در محل نمایشگاه های بین المللی تهران برپا شد.

گذاشتند.
وی با اشاره به سهم ۸۴ هزار تنی قشم از مجموع ۲۰۰ هزار تن تولید ماهی در قفس براساس برنامه ششم توسعه کشور، افزود: برپایی این نمایشگاه، موقعیت مناسبی بود تا جایگاه قشم و فرصت های سرمایه گذاری حوزه شیلات، آبی پروری، صنایع شیلاتی

ماکرو آگ های خوراکی با مصرف انسان، دام و آبزیان و همچنین محصولاتی که در صنایع آرایشی و بهداشتی استفاده می شود و همچنین شرکت شهاب نقره ای قشم نیز انواع ماهیان خشک صنعتی با کاربرد مصرف انسانی را در سومین نمایشگاه بین المللی شیلات در تهران به نمایش

مدیر اداره کشاورزی و شیلات سازمان منطقه آزاد قشم از اقدام مهم این سازمان برای حضور برندهای شیلاتی جزیره قشم در سومین نمایشگاه بین المللی شیلات، آبزیان، ماهیگیری و صنایع وابسته که در محل دائمی نمایشگاه های بین المللی تهران برگزار شد، خبر داد.

حامد عبداللهی اعلام کرد: مسئولان بخش کشاورزی و شیلات این سازمان توانمندی های صنعتی حوزه شیلات این جزیره را در غرفه ۵۰ متری سازمان منطقه آزاد قشم در این نمایشگاه معرفی کردند.

به گفته وی، نمایندگان سه شرکت برند جزیره قشم شامل زیست پالایشگاه ریز جلبک، شهاب نقره ای و مزرعه دریایی زیرین قشم هم محصولات تولیدی خود را در غرفه اختصاصی سازمان منطقه آزاد قشم به مخاطبان معرفی نمودند.

مدیر کشاورزی و شیلات سازمان منطقه آزاد قشم ادامه داد: دو شرکت زیست پالایشگاه ریز جلبک قشم و مزرعه دریایی زرین قشم به ترتیب انواع میکرو آگ ها و

اخبار منطقه آزاد قشم

معاون اقتصادی و سرمایه گذاری سازمان منطقه آزاد قشم خبر داد:

حذف جریمه تاخیر
تمدید مجوز فعالیت های
تولیدی و صنعتی
در منطقه آزاد قشم

معاون اقتصادی و سرمایه گذاری سازمان منطقه آزاد قشم از حذف هزینه های تاخیر مربوط به تمدید مجوز فعالیت های تولیدی و صنعتی در این منطقه آزاد خبر داد.

کبهان عباسیان اعلام کرد: پیشنهاد حذف جرایم تاخیر تمدید مجوز واحدهای تولید صنعتی قشم که در هیات مدیره سازمان منطقه آزاد به تصویب رسیده است، قابل اجرا می باشد.

وی ادامه داد: براساس این مصوبه، تمامی واحدهای تولیدی و صنعتی دارای پروانه بهره برداری از سازمان منطقه آزاد قشم که به دلیل عدم اشراف به مقررات، نسبت به تمدید مجوز فعالیت اقتصادی خود اقدام نکرده اند، از پرداخت هزینه تاخیر معاف می باشند.

به گفته معاون اقتصادی و سرمایه گذاری سازمان منطقه آزاد قشم، این تصمیم با هدف حمایت از فعالیت واحدهای تولیدی و صنعتی و کمک به افزایش تولید و اشتغال زایی در این منطقه آزاد گرفته شده است.

بنا به این گزارش، ۲۰۴ واحد صنعتی در شهرک های صنعتی قشم با ۵ هزار و ۹۷۹ تیروی کار مشغول فعالیت هستند که بخشی از تولیدات این واحدها به خارج از کشور صادر می شود.

۵۰ هزار تن کلینکر قشم
به دبی صادر شد

سهم صادرات شرکت سیمان
قشم فراتر از ۲ میلیون و
۵۱۶ هزار دلار

مدیر کل گمرک و ترانزیت سازمان منطقه آزاد قشم از صادرات ۵۰ هزار تن کلینکر شرکت سیمان قشم به کشور دبی خبر داد. هرزم امیری گفت: این میزان کلینکر به ارزش یک میلیون و ۱۵۰ هزار دلار توسط کشتی Stony Lake از بندر کاوه قشم به مقصد بندر خرققان دبی بارگیری شد.

وی با اعلام اینکه محموله فوق چهارمین محموله تولیدات شرکت سیمان قشم است که طی شش ماه و نیم گذشته از سال ۹۷ به خارج از کشور صادر شده، افزود: جمع کل محصولات صادراتی اسمال شرکت سیمان قشم شامل کلینکر و سیمان به دو میلیون و ۱۶ هزار و ۵۵۰ دلار رسیده است.

به گفته امیری، پیش از این مرحله از صادرات کلینکر به مقصد دبی، ۲۵ هزار و ۱۴۵ تن کلینکر به ارزش ۶۰۳ هزار و ۵۰۰ دلار به غنا، ۴ هزار تن سیمان به ارزش ۹۶ هزار دلار به کشور سومالی و ۲۹ هزار تن کلینکر به ارزش ۶۶۷ هزار و ۵۰۰ دلار به سریلانکا صادر شده بود.

مدیرکل گمرک و ترانزیت سازمان منطقه آزاد قشم افزود: به دستور حمیدرضا مومنی، مدیر عامل سازمان منطقه آزاد قشم نیروهای گمرک سازمان با همه توان تلاش می کنند با سرعت دادن به مراحل تشریفات قانونی تخلیه و بارگیری کالاهای وارداتی و صادراتی فعالان اقتصادی در قشم به صنعتگران این منطقه کمک کنند.

بنا به این گزارش، شرکت سیمان یکی از بیش از ۲۰۰ شرکت تولیدی فعال تحت حمایت سازمان منطقه آزاد قشم است که بیشتر محصولات تولیدی خود را به خارج از کشور صادر می کند.

برداشت روزانه ۱۲ هزار بشکه نفت از میدان فروزان محقق شد:

سکوی F18 از قشم به میدان نفتی فروزان بارگیری شد

F18 مبلغ ۲۷ میلیون یورو هزینه شده است، افزود: این پروژه عظیم نفتی با ۲۸ ماه زمان و ۱۲۶ هزار ساعت نفر کار در منطقه آزاد قشم به پایان رسیده است.

هوشمند ادامه داد: برای ساخت جکت F18 هم ۱۹ میلیون یورو هزینه شده بود.

مدیر پروژه سکوی نفتی شرکت IGC یادآور شد: این سکوی نفتی ۲۰ آبان ماه اسمال در میدان نفتی فروزان با هدف برداشت روزانه ۱۲ هزار بشکه نفت براساس حفاری چاه های تعیین شده در این میدان، نصب می شود.

بنا به این گزارش؛ میدان نفتی فروزان به عنوان میدان مشترک ایران و عربستان سعودی در نزدیکی جزیره خارک واقع شده است.

فلات قاره و IGX با ۴۵ میلیون یورو ساخته شده است.
وی با اعلام اینکه برای ساخت سکوی نفتی

به گفته این مدیر شرکت IGC، جکت و سکوی نفتی F18 میدان فروزان توسط متخصصان سه شرکت پارس فراگام، نفت

مدیر پروژه سکوی نفتی شرکت IGC گفت: این سکوی یک هزار تنی ساخت متخصصان کشورمان که از منطقه آزاد قشم به مقصد میدان نفتی فروزان بارگیری شد، امکان برداشت روزانه ۱۲ هزار بشکه نفت از این میدان مشترک با کشور عربستان را برای ایران به همراه دارد.

مرتضی هوشمند افزود: با نصب این سکوی عظیم در میدان نفتی فروزان، روزانه ۱۲ هزار بشکه نفت از این میدان نفتی مشترک با عربستان سعودی برداشت خواهیم کرد.

هوشمند گفت: این سکوی ساخت متخصصان کشورمان با هدف نصب در کنار جکت F18 که سال ۹۶ از قشم به میدان نفتی فروزان منتقل و نصب شده بود، بارگیری گردید.

برگزاری کارگاه آموزشی پنجره واحد در منطقه آزاد قشم:

پنجره واحد، دریچه ای به سوی تسهیل خدمات در مناطق آزاد

شورای عالی مناطق آزاد کشور، رفتار ما در امور سرمایه گذاری باید با مشتریان VIP و سرمایه گذاران بزرگ در مقایسه با مشتریان معمولی تفاوت داشته باشد و به آنان سرویس های ویژه ارائه کنیم.

وی معتقد است: سرویس هایی که در حال ارائه آن هستیم هم مناسفانه به بهترین وجه ممکن به سرمایه گذاران ارائه نمی شود و باید در زمینه ساده سازی و بازنگری آن اقدام کنیم و با راه اندازی پروژه پنجره واحد خدمات همانند دیگر نقاط دنیا بهترین خدمات را در کمترین زمان ممکن ارائه کنیم.

الله داد خاطر نشان کرد: خوشبختانه مدیران مناطق آزاد کشور از این طرح استقبال خوبی داشتند و امیدواریم طی یک سال آینده دو فاز اصلی پروژه شامل خدمات اصلی حوزه سرمایه گذاری و گردشگری را به بهره برداری برسانیم.

بنا به این گزارش، یکی از مشاوران مناطق آزاد کشور مالزی و شماری از فعالان اقتصادی جزیره قشم هم در این کارگاه نقطه نظرات خود را برای کمک به پیاده سازی پروژه پنجره واحد خدمات و تسهیل در امور سرمایه گذاران ارائه کردند.

می کنیم با بازنگری در رفتارهای سازمانی و فرآیندهای اداری و خدماتی به جمع بندی مناسب برای ارائه خدماتی برسیم که در سطح بین المللی از آن استقبال کنند.

وی گفت: با همسان سازی فرآیندهای خدمات پنجره واحد در مناطق آزاد کشورمان با آنچه در مناطق آزاد دیگر کشورهای جهان ارائه می شود، مناطق آزاد ایران هم از درآمدهای سرشار جذب سرمایه گذاران برخوردار خواهند شد.

به گفته دبیر کمیته راهبردی فناوری اطلاعات و مدیر پروژه پنجره واحد دبیرخانه

الکترونیکی به سرمایه گذاران و فعالان اقتصادی در مناطق آزاد کشور ارائه کنیم. وی اظهار کرد: فاز مشاوره پروژه پنجره واحد از اردیبهشت ماه اسمال شروع شده و پیش بینی می شود آخر آذرماه اسمال به پایان برسد تا ظرف یک سال آینده بتوانیم مراحل خدمات و تسهیلات ویژه را با پیاده سازی نرم افزاری و زیرساختی و همچنین آموزش به سرمایه گذاران ارائه کنیم.

الله داد با تاکید بر اینکه سیستم پنجره واحد بنا به شرایط، قابلیت تغییر خواهد داشت، اظهار کرد: در پروژه پنجره واحد تلاش

آزاد قشم برای اجرای دستورات مقام عظمای ولایت، با همکاری واحد حقوقی و امور قراردادها و مدیریت املاک و مستغلات سازمان منطقه آزاد قشم، همچنین مجموعه دادسرا، نیروهای انتظامی و دریابانی، بخشداران، دهیاران و اهالی جزیره قشم با جدیت پیگیری می شود.

به گفته مشاور امنیتی و انتظامی مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم، بخشی از اراضی رفع تصرف شده در موقعیت شهر درگهان و بخشی در روستاهای تورگان، تولا، مرادی، لافت، رملان و گیاهدان قرار داشته است.

مشاور امنیتی و انتظامی مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم از رفع تصرف ۱۷ هزار و ۴۸۳ مترمربع اراضی ملی در منطقه آزاد قشم خبر داد.

حسین رفیعی با اعلام این مطلب بیان داشت: این اراضی از ابتدای سال جاری تا پایان شهریورماه به ارزش ۱۹ میلیارد و ۹۹۹ میلیون و ۲۰۰ هزار ریال توسط واحد حفاظت از اراضی ملی سازمان منطقه آزاد قشم رفع تصرف شده است.

وی ادامه داد: روند مبارزه با پدیده زمین خواری در قشم براساس منویات رهبر معظم انقلاب و دولت تدبیر و امید و با تاکید مدیرعامل سازمان منطقه

مشاور امنیتی و انتظامی
مدیرعامل سازمان
منطقه آزاد قشم اعلام کرد:

آزادسازی ۱۷ هزار
و ۴۸۳ مترمربع
از اراضی ملی در
منطقه آزاد قشم